The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
THE LITHUANIAN DAILY NEWS
PUBLISHED BY THE LITHUANIAN NEWS PUB. CO., INC.
1739 South Halsted Street, Chicago, Illinois
Phone CANal 8500
Pirmas ir Didžiausias Lietuvių Dienraštis Amerikoje

NAUJIENOS
THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
THE LITHUANIAN DAILY NEWS
PUBLISHED BY THE LITHUANIAN NEWS PUB. CO., INC.
1739 South Halsted Street, Chicago, Illinois
Phone CANal 8500
Pirmas ir Didžiausias Lietuvių Dienraštis Amerikoje

VOL XXVII | Kaina 3c | Chicago, Ill., Trečiadienis, Sausio-January 3 d., 1940 | No. 2

Suomiai Apsupo 26,000 Rusų

MANOMA, 10,000 RUSŲ PASIDUOS SUOMIAMS PETSAMO FRONTE

Dar kita rusų divizija apsupta

HELSINKIS, Suomija, sausio 2. — Laimingų Naujų Metų linkėjo žmonės vieni kitiems plačiai pasauly pereitą pirmadienį. Juozui Stalinui ir jo raudonajai armijai Naujų Metų diena pasirodė nelaimių šventė. Štai kokios nelaimės ištiko Rusijos diktatorių paskutiniuoju laiku:

Gruodžio mėnesį, nuo 18 iki 23 dienos, čjo mušiai Tolvajarvi apylinkėje, kelias dešimtis mylių į šiaurę nuo Ladoga ežero. Suomiai mušį laimėjo. Jie paskelbė, kad daugiau nei 2,000 rusų žuvo. Bet dabar korespondentai patyrė, kad šituose mušiuose žuvo keliolika tukstančių rusų. Kas dar aršiau; čia sunaikinta visa divizija parinktos, geriausios rusų kariuomenės, jaunų komunistų, vyrų amžiuje nuo 20 iki 28 metų. Suomiams teko 39 rusų tankai, trys šarvuoti sunkvežimiai, 14 lauko patrankų, 16 prieštankinių patrankų, 216 sunkiųjų kulkosvydžių, 86 lengvieji kulkosvydžiai, 1,580 šautuvų, suomiai paėmė 700 rusų nelaisvėn.

Kita Stalino nelaimė paskelbta Naujų Metų dieną. Dar gruodžio 9 d. komunikatas pranešė, kad suomiai atsiėmė iš rusų miestelį Suomusalmi — ties šalies centru, kur ji yra siauriausia. Čia rusai mėgino perkirsti Suomiją pusiau. Nuo to laiko nieko nesigirdėjo apie įvykius Suomusalmi sektore. Tik Naujų Metų dieną pranešta, kad 163 rusų divizija šitame sektore pražuvo. Vieni pranešimai skelbia, jogei rusai prarado 16,000, kiti kad jie prarado 18,000 kareivių. Faktas yra, kad žuvo keturi rusų pulkai. O į suomių rankas perėjo rusų amunicija, tankai, patrankos, kulkosyvdžiai ir provijantas. Šaltis čia buvęs stipriausias suomių talkininkas.

Ir tai ne viskas. Antradienio žinios pranašauja naujas nelaimes raudonajai armijai.

10,000 rusų yra apsuptų Petsamo fronte, pačioje Suomijos šiaurėje. Šičia rusai apsupti, šičia šimtai jų sušalo, šičia laukiama juos, visus 10,000, pasiduosiant suomiams be mušio.

Ir dar rustesnis pranešimas. Toliau į šiaurę nuo Suomusalmi, kur žuvo 163-čia rusų divizija, Salla sektore suomiai apsupo kitą rusų diviziją. Antradienį laukta suomių atakos prieš ją. Antradienį pranašautas ir jai toks pat likimas, koks ištiko 163-čią diviziją. Ar šitie spėjimai išsipildys, parodys artima ateitis.

Kiti pranešimai sako, kad raudonosios armijos vadovybė skubiai siunčia apsuptiesiems pagalbos.

SUOMIŲ KAREIVIAI SU TANKAIS, KURIUOS JIE ATĖMĖ IŠ BOLŠEVIKŲ

Nauja Rusijos kariuomenė Suomijos fronte

HELSINKIS, Suomija, sausio 2. — Pranešimai iš Karelijos fronto antradienį sako, kad rusai išvystė ataką šito fronto centre ir vakarų ruože. Suomiai patyrė, kad atakose dalyvauja nauji rusų kareiviai. Bendrai jie aprėdyti ir apginkluoti geriau nei kareiviai, kurie per 28 dienas mėgino sulaužyti suomių tvirtovių liniją.

Karas užgavo skirybų advokatus Londone

LONDONAS, Anglija, sausio 2. — Karas ir tamsa naktimis užgavo skirybų advokatų Londone biznį. Viena, dėl karo mažiau skirybų bylų iškeliama teismuose. Kita, skirybų advokatų samdiniams, kai dabar miestas vakarais ir naktimis yra tamsoje, sunkiau buna surasti reikalingų byloms įrodymų.

ORAS

Chicagai ir apielinkei federalio oro biuras šiai dienai pranešauja:

Bendrai giedra; šalta; saulė teka 7:18 v. r., leidžiasi 4:30 val. vak.

Šveicarija pabaigė statyti tvirtovių liniją

BASEL, Šveicarija, sausio 2. — Šveicarija pabaigė statyti tvirtovių liniją. Ji eina nuo Basel miesto iki Constance ežero.

Šveicarijai buvo pavojus, kad vokiečiai arba talkininkai mėgins pulti, per jos teritoriją, priešus. Reikšminga betgi tai, kad Šveicarijos tvirtovių linija eina pagal Vokietijos, o ne Francuzijos sieną. Taigi šveicarai bijo visųpirma nacių užpuolimo.

Du mėnesiai laiškams iš Jungt. Valstijų į Berlyną

BERLYNAS, Vokietija, sausio 2. — Naujų Metų dieną amerikiečių kolonija Berlyne tapo maloniai nustebinta. Amerikiečiai gavo laiškus ir kitokius pašto siuntinius iš Jungt. Valstijų. Bet laiškai Jungt. Valstijose buvo datuoti spalių mėn. 19 ir 24 dd. Taigi Amerikos laiškams pasiekti Berlyną ėmė daugiau nei 2 mėnesius laiko.

Pasiuntė suomiams $138,746

WASHINGTON, D. C., sausio 2. — Amerikos Raudonasis Kryžius paskelbė, kad suomiams pašalpos teikti jis išleido $138,746.

Prezidentas Roosevelt as kalbės per radiją

WASHINGTON, D. C., sausio 2. — Atidarydamas Jungt. Valstijų 76-tą Kongresą prezidentas kalbės atstovų rumų ir senato bendram posėdžiui. Jis kalbės nuo 1 iki 1:30 val. popiet trečiadienį.

VĖLESNIEJI PRANEŠIMAI

—Pasiekę iš Europos J. Valstijas pranešimai antradienio vakare sako, kad ankstyvesnės žinios, buk suomiai apsupo rusų diviziją Salla fronte ir buk 10,000 rusų Petsamo sektore esą prisiruošę pasiduoti suomiams, pasilieka nepatvirtinti.

—Stockholme gauti pranešimai, kad Karelijos fronte rusai antradienį viename punkte pasistumė pirmyn apie 2 mylias.

—Sovietų premjeras Molootov įspėjęs, Britaniją, kad ji turi paliauti teikusi paramą Suomijai. Jei nepaliaus, tai rusų-britų diplomatiniems santykiams grėsia pavojus.

—Ankstyvesni antradienio pranešimai sakė, kad Hitleris eisiąs Stalinui talkon Suomijoj. Nacių vyriausybė paaiškino, kad ji nemato reikalo padėti rusams, jeigu Britanija ir Francuzija neįsteigs savo bazių Suomijoj.

Žydai paskyrė krikščionims pabėgėliams $250,000

NEW YORK, N. Y., sausio 2. — Žydų organizacija The United Jewish Appeal for Refugees and Overseas Needs praneša, kad ji paskyrė $250,000 krikščionims pabėgėliams šelpti.

KARO ŽINIŲ SĄTRAUKA

HELSINKIS, Suomija, sausio 2. — Suomiai sunaikino rusų diviziją Sucmusalmi apylinkėje. Kitai rusų divizijai gresianti pražutis Salla sektore, į šiaurę nuo Suomusalmi.

HELSINKIS, Suomija, sausio 2. — Suomiai praneša, kad jie užgriebė rusų kariuomenės bazę Aitajoki sektore.

HELSINKIS, Suomija, sausio 2. — Rusų lėktuvai padegė Suomijos uostą Turku. Dideli miesto plotai sunaikinti.

LONDONAS, Anglija, sausio 2. — Nacių lėktuvai dviem atvėjais mėgino užpulti britų laivų bazę Sethland Islands. Britų lėktuvai nuvijo vokiečius.

WASHINGTON, D. C., sausio 2. — Jungt. Valstijų valdžia pareiškė talkininkams stiprų protestą dėl to, kad jų blokada trukdo Jungt. Valstijų paštą į Vokietiją.

LONDONAS, Anglija, sausio 2. — Britanija pašaukė savo ambasadorių parvykti iš Maskvos į Londoną. Italijos ambasadorius pašauktas parvykti iš Maskvos į Romą ir padaryti Mussoliniui pranešimą. Kalbama, kad gali nutrukti Britanijos ir Rusijos diplomatiniai santykiai.

LONDONAS, Anglija, sausio 2. — Britanija turėsianti 3,000,000 jaunų kareivių kariauti Francuzijoje. Šitie kareiviai bus paruošti iki pavasario.

PARYŽIUS, Francuzija, sausio 2. — Dienraštis Petit Parisien praneša, kad Hitleris planuoja griežtai pakeisti Vokietijos vyriausybės sąstatą. Vadinamieji radikalai naciai busią pašalinti iš politikos, Rusijos — Vokietijos santykiai atšalsią. Pakeitimai planuojami tikslu parodyti talkininkams, kad verta taikytis su Vokietija.

HONG KONG, Kinija, sausio 2. — Hong Kong uostas, kontroliuojamas Britanijos, uždarytas svetimų šalių laivams. Uždarymas įvykdytas uosto apsaugos sumetimais.

Norvegai paims Jungt. Valstijų laivus

WASHINGTON, D. C., sausio 2. — Norvegijos korporacija paims 8 Jungt. Valstijų prekybinius laivus.

TELEGRAMOS IŠ LIETUVOS

(Gautos kabeliu)

VILNIUS, gruodžio 29 d. — Sutvarkius maisto produktų privežimą, kiekvienas laisvai gali pirkti už normalią prieinamą kainą produktų kiek nori, todėl atpuolė reikalas maisto kortelių ir jos panaikintos. Kas sekmadienį iš Kauno atvyksta bent tukstantis ekskursantų, kurie patys džiaugiasi Vilniumi, o miestui pa'ieka be moralės ir daug materialės naudos. Žinomo generolo Želigovskio dvaras nusavinamas. Arkivyskupui Jalbrzykovskiui neduotas Lietuvos pasas.

☼ ☼ ☼

KAUNAS, gruodžio 29 d. — Pasirašyta prekybinių mainų mokėjimo (clearingo) sutartis su Italija. Sovietai pirks Lietuvoje kiaulių už 12 milijonų ir pieno produktų už 9.3 mil. litų.

☼ ☼ ☼

KAUNAS, gruodžio 29 d. — J. A. Valstybių vyriausybė atsisakė priimti lenkų pabėgėlius. 1939.XII.30 d. New Yorkas.

Naciai ieško priemonių Anglijai izoliuoti

BERLYNAS, Vokietija, sausio 2. — Vokietijos submarinai, lėktuvai ir minos apsunkino laivams kelius į Anglijos pietų rytų uostus. Vokiečiai sakosi praktiškai nukirtę tuos kelius.

Bet jie pripažįsta, kad reikmenų gabenimas į vakarų Anglijos ir į Škotijos uostus pasilieka atviras. Užblokuoti ir šituos uostus — toks yra dabartinis nacių galvosukis.

Vokietija gauna geležies rudą Baltijos jura iš Švedijos. Bet Švedijos rudą gauna ir Anglija. Ruda atgabenama į Norvegijos uostus, o iš čia ji pasiekia Škotijos uostus. Dėl to, kad Skandinavijos šalys parupina reikmenų Anglijai, labiausia ir kįla nacių rustumas prieš tas šalis. Ir tai yra viena pagrindinių nacių atakų prieš Švediją ir Norvegiją priežasčių.

WASHINGTON, D. C., sausio 2. — 12,000 asmenų pradėjo surašinėti Jungt. Valstijų biznio ir pramonės įstaigas ir informacijas apie biznį.

HITLERIS PLANUOJĄS PAKEITIMUS VOKIETIJOJE

PAKEITIMAIS NORĮS MASINTI TALKININKUS Į TAIKĄ

PARYŽIUS, Francuzija, sausio 2. — Dienrašty Petit Parisien patalpintas antradienį straipsnis iššaukė sensaciją. Dienraščio italas korespondentas sako, kad Hitleris planuojąs didelius pakeitimus nacių vyriausybėje.

Pakeitimai numatomi tokie: 1 — pats Hitleris patapsiąs Vokietijos prezidentu; 2 — kancleriu busiąs Goeringas; 3 — naciai radikalai, kaip Goebbels ir Himmler, busią iš Vokietijos politinio gyvenimo pašalinti; 4 — Vokietijos užsienė politika prieisianti į profesinių diplomatų rankas — tokių, kaip Mackensen; 5 — Dr. Schacht vėl užimsiąs ekonomijos ministerio vietą; 6 — naujoji valdžia nekalbės apie Vokietijos imperialistinius užsimojimus; 7 — Lenkijai ir Čeko-Slovakijai businti sugrąžinta bent dalina nepriklausomybė; 8 — Vokietija išsižadėsianti totalinės vyriausybės formos ir sugrąžinsianti normalią, bendrai pasauly priimtą ekonominę sistemą.

Petit Parisien Francuzijoj neoficialiai reiškia valdžios pažiuras. Jis tikrina, kad žinia apie planuojamus pakeitimus Vokietijos vyriausybėje gauta iš patikimų šaltinių. Todėl Francuzijoje sakytas straipsnis iššaukė didelio dėmesio.

VYRIAUSIAS TEISMAS PATVIRTINO DARBO TARYBOS GALIĄ

WASHINGTON, D. C., sausio 2. — Vyriausias Teismas antradienį paskelbė sprendimą trijose bylose, kurios liečia Nacionalią Darbo Santykių Tarybą.

Vienoj byloje teismas užgyrė Darbo Tarybos sprendimą pripažinusį, jogei C.I.O., o ne A.D.F. unija atstovauja Pacifiko uostų darbininkus.

Vyriausias Teismas pareiškė kitoj byloj, kad Darbo Taryba turi teisę įsakyti darbininkų atstovų rinkimus kolektyvėms deryboms su samdytojais ir kad federaliai teismai neprivalo kištis į šitokius įsakymus. Toks pat sprendimas išnešta trečioje byloje.

Vyriausias teismas pareiškia, kad Darbo Tarybai minėtas aukščiau teises suteikė Wagnerio Darbo Santykių Aktas.

Harry Bridges nori priimti Amerikos pilietybę

SAN FRANCISCO, Cal., sausio 2. — Harry Bridges, C.I.O. unijų Kalifornijoje vadas, buvo kaltinamas priklausymu komunistų partijai. Dėl to Darbo Departamentas iškėlė bylą jam deportuoti.

Specialaus Darbo Departamento tyrinėtojo raportas dabar sako, kad Bridges nesąs komunistas. O pats Bridges pareiškė, kad jis stengsis gauti Jungt. Valstijų pilietybės popieras.

Japonai neteko 1,464,000 kareivių

CHUNGKING, Kinija, sausio 2. — Kinai skelbia, kad per pustrečių metų japonų karo su kinais Japonijos nuostoliai siekią 1,464,000 vyrų. Iš to skaičiaus užmuštų ir sužeistų buvo 585,760 vyrų.

Japonų gi pranešimai sako, kad kare su kinais žuvo tik 70,000 japonų karių.

Neleidžia net rusų korespondentų į frontą

NEW YORK, N. Y., sausio 2. — Sovietų vyriausybė neleidžia vykti į rusų karo zoną Suomijoj svetimšaliams korespondentams. Tai jau yra žinoma.

Karo pradžioje buvo leidžiama sovietų Rusijos korespondentams vykti į karo sritis. Dabar ir rusams korespondentams atimta ta teisė. Šiandien vienintėliai pranešimai, pasiekią plačiąją visuomenę apie rusų operacijas Suomijoj, yra komunikatai, kuriuos paskelbia raudonosios armijos vadovybė.

Dar 57 Britanijos aviatoriai žuvo

LONDONAS, Anglija, sausio 2. — Oro ministerija Naujų Metų dieną paskelbė, kad dar 57 Britanijos lakunai žuvo karo operacijose. Viso nuo karo pradžios iki šiam laikui britų aviatorių žuvo (arba pasigendama) 437.

"NAUJIENŲ"
Radio Programai
Pradedant Gruodžio 31 d. ir per ištisus 1940 metus
"NAUJIENOS" duos Radio programus
kiekvieną sekmadienį
nuo 11:00 iki 11:30 val. ryto, iš stoties
W.G.E.S., 1360 kilocycles.

ŠIANDIEN IŠKILMINGAI LAIDOS NORTHSIDĖS VEIKĖJĄ, ONĄ HARMONIENĘ

Buvo Labai Veikli Organizacijose

NORTH SIDE. —Penktadienio vakare 11:30 val. apleido ne tik Northsaidiečius, o ir šį pasaulį, žymi ir darbšti Northsaidietė, Ona Harmonienė, žmona taipgi darbštaus veikėjo Pranciškaus Harmono "Motina" Juozuko. Juozukas Paliulis, yra pp. Harmonų auklėtinis. Jį paėmė mažytį sau už sunų, ir išauklėjo pavyzdingai į stambų sveikatoj, ir veiklų jaunuolį tarp lietuvių. Juozukas ir muzikoj gerai stovi, priklauso prie orkestro, tankiai griežia liet. parengimuose šokiams. Nepaprastą turi palinkimą prie muzikos. Ateityje mano vien iš muzikos gyvenimą daryti.

Garbės Neieškojo.

A. a. Ona Harmonienė savo laikais buvo darbšti Northsidėje, progresyviam judėjime veikėja. Tais laikais, kada vaikų draugijėlė "Bijunėlis" buvo suorganizuota, kada Drjų Sąryšis buvo stipri organizacija, kadą Sandaros Northsidės kuopa buvo pažangi ir veikli, taip pat ir SLA 226 kuopoj, Ona Harmonienė daug darbavosi budama visokiose komisijose bei valdybose. O. parengimuose, gaminime valgių buvo viena iš sumaniausių ir nuoširdžiausių moterų.

Ona Harmonienė neieškojo augštenybių, neieškojo garbės. Ji buvo kukli, nuoširdi sunkaus darbo draugė.

Mokėjo pasitenkinti kuklių gyvenimu, kad ir sunkiose gyvenimo bangose visad šypsena jos veide spindėjo, visad juokauti mėgo, ir kitus raminti mokėjo kaip likimas lėmė, taip ji mokėjo prisitaikyti ir buvo patenkinta.

Nukentėjo Depresijoj.

Per paskutinių kelių metų sunkius laikus, kaip daugelį kitų, taip ir pp. Harmonus gyvenimo bangos blaškė be pasigailėjimo, jau sulaukus senyvo amžiaus, kada dirbtuvių durys yra uždarytos to amžiaus darbininkui, kada sutaupos dingo depresijoj. Kovoti su tomis sunkenybėmis prisėjo ir pp. Harmonams.

Per paskutinius keletą metų Onos Harmonienės sveikata sumenkėjo, dargi prisimetė vidurių liga, kuriai pašalinti turėjo padaryti operaciją. Bet senutės spėkos nedalaikė.

Mirė apskričio ligoninėj, kur jai mėgino padaryti operaciją.

Laidotuvės įvyks šiandien, trečiadienį, sausio 3 d., 1:30 val. popiet iš koplyčios 1743 Wabansia ave., į Lietuvių Tautiškas kapines.

Reikėtų visiems Northsidiečiams dalyvauti Onos Harmonienės laidotuvėse ir atiduoti paskutinį ir vienintėlį (nes gyva gal nebuvo įvertinta) jai pagarbą ir užuojautą už jos darbuotę mūsų tarpe. —*K. G.*

LIETUVIŲ KALBOS GRAMATIKA

Pritaikyta Amerikos Lietuviams Sutaisė Dr. D. Pilka

Lietuvių Kalbos Mokytojas Prie **Massachusetts Department of Education**

Gramatika yra sutaisyta pagal geriausius lietuvių kalbos žinovus. Ji yra labiau pritaikyta Amerikos lietuviams, ypač jauncsniems, susipažinti su savo kalbos taisyklėmis. Ji turi pagrindinių žodžių paaiškinimą angliškai. Ji taipgi turi arti pusantro tukstančio veiksmažodžių žodynėlį su nurodymu jų asmenavimo ir angliška definicija.

Kaina su Prisiuntimu $1.00

Tuojau gaukite "Naujienose", 1739 South Halsted St., Chicago, Ill, arba pas Dr. D. Pilka, 528 Columbus Ave., Boston, Mass.

Kovo 31

ĮVYKS

NAUJIENŲ METINIS KONCERTAS

SOKOLŲ SVETAINĖJE

2343 SO. KEDZIE AVE.

NEW YORK. — Gaisininkai, kuriems teko kovoti ne tik su ugnimi, bet ir su šalčiu.

Šivakar SLA 36-tos Kuopos Susirinkimas

Šivakar Chicagos Lietuvių Auditorijoje įvyks svarbus metinis SLA 36-tos kuopos susirinkimas.

Nariai prašomi kuoskaitlingiausia atsilankyti ir pradėti naujus metus sekmingai ir planingai. Pasidarbuokim kuopos gerovei. Susirinkimas prasidės 7:30 val. vakare. Narys.

Nauji Metai — Mesk Vagą Naują

Tik tada apsidžiaugsi atlikto darbo vaisium, kada išmeti naują dar didesnių vilčių darbo vagą. Nesustink prie seno, nes nepastebėsi daug žadančio krislo.

Štai, John O. Sykora, 2411 S. 52nd Ave. senas nekilnojamo turto prekybininkas kai tik dabar turi nekilnojamų turtų sąrašą, iš kurių galima pasirinkti puikiausių namų, geriausiomis sąlygomis. Ateik į raštinę ir įsitikink, ir, išsirinkęs, investuok savo atliekamus pinigus į vienokį arba kitokį turtą.

Prie progos pastebėsime, kad jų skelbime, kurs telpa Naujienose laikas nuo laiko, klaidingai buvo pasakyta, kad pirmųjų morgičių paskolos duodamos už 4 iki 15%. Turėjo būti už 4 iki 5%.

(Skelb.)

JUOKAI

NE BE TIKSLO

Jonukas su Petruku nuvyko kelių dienų vaišių pas savo senelę. Senelė jais taip rupinosi, kad net vakare poteriaujant neatsitraukdavo. Paskutinį vaišių vakarą berniukai, kaip paprastai, suklaupė poterių, ir Petrukas ėmė labai balsiai juos kalbėti. Baigdamas Petrukas dar garsiau pridurė:

— Viešpatie, buk man toks geras ir neužmiršk, kad ateinančią savaitę yra mano vardadienis.

Jonukas pyktelėjo už tokį garsų poteriavimą ir sako brolukui:

— Ar tu manai, kad Dievas negirdi ir tyliai meldžiantis?

— Ir aš žinau, kad Dievas girdi, betgi senutė gali neišgirsti.

NESUSIKALBĖJO

— Pone Strinki, teismas nutarė tamstos žmonai pripažinti du šimtus litų alimentų, — taria teismo pirmininkas.

— Puiku! — sušunka Strinkis. — Aš irgi primokėsiu porą dešimtų litų, ir ji galės puikiausiai verstis.

Remkite tuos, kurie garsinasi "NAUJIENOSE"

IŠ LIETUVOS

Liudnas vagilių galas

KURŠĖNAI — Lapkr. 13 d., apie 19 val. einant iš Kuršėnų miestelio per Ventos tiltą, du nepažįstami asmens užpuolė Pavenčių cukraus fabriko darbininką A. Borusą. Užpuolikai pareikalavo atiduoti neštąsias nuo siuvėjo kelnes ir nusivilkti paltą, be to, jį smarkiai apkulė. Vietos gyventojai, pastebėję įvykį, tuoj pasiskubino pranešti policijai. Tuojau vienas užpuolikas buvo sulaikytas, jam surašytas protokolas ir patalpintas daboklėn. Pasirodė esąs vietos gyventojas Vaišvila, o antras dar neišaiškintas. Panašių įvykių šioje apylinkėje pasitaiko jau ne pirmas, bet vagiliai greit suimami.

Atsirado Vagių

VAIGUVA — Nežinomi piktadariai atėmė iš važiavusio keliu vieno ukininko apie 500 Lt, o iš ukin. A. b-vės pavogė drabužių ir mėsos.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

John F. Eudeikis

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

Visi Telefonai YARDS 1741-1742

4605-07 So. Hermitage Ave.
4447 South Fairfield Avenue

Telefonas LAFAYETTE 0137

Dykai koplyčios visose Chicagos dalyse

Klausykite mūsų radio programų Antradienio ir Šeštadienio vakarais, 10:00 val. ryto iš W. M. I. P. stoties (1420 K.) su POVILU SALTIMIERU.

Laidotuvių Direktoriai

NARIAI Chicagos, Cicero Lietuvių Direktorių Asociacijos

Ambulance Patarnavimas Dieną ir naktį

TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

ANTHONY B. PETKUS
6834 So. Western Ave. — Phone Grovehill 0142
1410 South 49th Court, Cicero — Phone Cicero 2109

J. LIULEVIČIUS
4348 S. California Avenue — Phone Lafayette 3572

P. J. RIDIKAS
3354 So. Halsted Street — YARDS 1419

I. J. ZOLP — Phone Yards 0781
1646 West 46th Street — Yards 0782

S. P. MAŽEIKA — Yards 1139
3319 Lituanica Avenue — Yards 1138

LACHAWICZ IR SUNUS
2314 West 23rd Place — Phone Canal 2515
SKYRIUS: 42-44 East 108th Street — Tel. Pullman 1270

ALBERT V. PETKUS
4704 So. Western Avenue — Phone Lafayette 8024

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 Lituanica Avenue — Phone Yards 4908

CRANE COAL COMPANY
5332 So. Long Avenue
Telefonas PORTSMOUTH 9022

POCAHONTAS Mine Run iš geriausių mainų, daug dulkių išimta Perkant 5 tonus ar daugiau $7.65

PETROLEUM CARBON COKE Perkant 5 tonus ar daugiau Tonas $7.75

Sales Tax ekstra.

NAUJIENŲ JUBILIEJINIO KONTESTO DOVANOS

Šiame Konteste bus Dalinamos Dovanos Kontesto Dalyviams:

BUICK AUTOMOBILIS 4 DURŲ SEDAN IŠ—
MILDA AUTO SALES
806 WEST 31st STREET

2 SMOTŲ PARLOR SETAS IŠ—
PEOPLES FURNITURE CO.,
4183 ARCHER AVENUE

BEDROOM SETAS, 3 SM. BOUT LAMP IR DRESERIO UŽTIESALAS, IŠ—
NEW CITY FURNITURE CO.,
1654-6 W. 47th STREET

DINING ROOM SETAS, IŠ—
ROOSEVELT FURNITURE CO.,
2310 WEST ROOSEVELT ROAD

VICTOR RADIO 1939 METŲ MODELIO, IŠ—
JOS. F. BUDRIKO,
3417 SOUTH HALSTED STREET

KITCHINETTE SETAS, IŠ—
V. BAGDONAS,
3406 SOUTH HALSTED STREET

CEDAR CHEST IŠ—
BARSKIS FURNITURE CO.,
1748 WEST 47th STREET

ir dar apie 20 mažesnių dovanų, kurios bus išdalintos Kontesto koncerte, kuris įvyks kontesto pabaigoje.

Žąsys į Vokietiją

VILKAVIŠKIS. — "Maisto" vykdomam eksportui į Vokietiją, Vilkaviškio ž. u. koop. "Ziedas" nuo sezono pradžios supirkinėja žąsis ir antis, tuoj pradės supirkinėti kalakutus. Žąsų jau supirkinėta daugiau 30,000.

Šiemet vilkaviškiečiai ukininkai žąsų daug mažiau augino, todėl ir jų pasiulymas nėra per gausus. Už eksportinę žąsį moka 7—8 Lt.

Mrs. A. K. JARUSZ

Physical Therapy and Midwife
Pradzioje savaitės Kiekvieną dieną buna
6630 S. Western av
Tel. Hemlock 9252
Subatoj ir Nedėlioj
Central Avenue, Beverly Shores, Indiana
Tel. Mich. City 2799—R3.

AKIŲ SPECIALISTAI

DR. VAITUSH, OPT.
LIETUVIS
Mano 20 metų praktikavimas jusų garantavimas.
Optometrically Akių Specialistas
Palengvina akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo svaigimo, akių apternimo, nervuotumo, skaudamą akių karštį, atitaiso trumparegystę ir toliregystę. Prirengia teisingai akinius. Visuose atitikimuose egzaminavimas daromas su elektra, parodančia mažiausias klaidas. Specialė atyda atkreipiama į mokyklos vaikus. Kreivos akys atitaisomos.
VALANDOS: nuo 10 ryto iki 8 v. Nedėlioj pagal sutartį.
Daugelyj atsitikimų akys atitaisomos be akinių. Kainos pigiau kaip pirma.
1712 South Ashland Av.
Phone YARDS 1373.

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS

Tel. Yards 1829
Pritaiko Akinius Kreivas Akis Ištaiso.
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
kampas Halsted St.
Valandos nuo 10 iki 4, nuo 6 iki 8
Nedėliomis pagal sutartį.

LIETUVIAI

GYDYTOJAI IR DENTISTAI
Amerikos Lietuvių Daktarų Draugijos Nariai.

Ofiso Tel. YARDS 5921
DR. BERTASH
756 West 35th St.
Cor. of 35th and Halsted Sts.
Ofiso valandos nuo 1-3 nuo 6:30-8:30
Nedėliomis pagal sutartį.
Rez. 4910 SO. MICHIGAN BLVD.
Tel. Kenwood 5107.

Phone CANAL 6122
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
Valandos: nuo 1—3 ir 7—8
Seredomis ir nedėl. pagal sutartį
Rez. 6631 So. California Avenue
Telefonas Republic 7868

Ofiso Tel. Virginia 0036.
Residence Tel. BEVERLY 8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
nuo 1—3 ir nuo 6—8:30 val. vakaro
8939 SOUTH CLAREMONT AVE.
Valandos—9—10 A. M.
Nedėlioj pagal sutartį.

Ofiso Tel. HEMLOCK 7828
C. K. Kliauga, D.D.S.
2420 W. Marquette Rd.
Prie Western Avenue

Dr. F. Pulsucki Le Van
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Valandos kasdien 2-4 ir 6-9 vak.
1957 W. Garfield Blvd.
Cor. Damen. — Hemlock 6699

A. Montvid, M. D.
West Town State Bank Bldg.
2400 WEST MADISON STREET
Val. 1 iki 3 po pietų, 6 iki 8 vak.
Telefonas SEELEY 7330
Namų telefonas Brunswick 0597

Tel. YARDS 3146
VALANDOS: Nuo 11 iki 12, 2 iki 4 ir 7 iki 9.
Pirmadieniais: 2 iki 4 ir 7 iki 9
Šventadieniais: 11 iki 12.
Dr. V. A. Šimkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
ir Akinius Pritaiko
3343 S. HALSTED ST.

Dr. V. E. SIEDLINSKI
DENTISTAS
Pirm., Trečiadienį, Šeštadienį
4631 So. Ashland Ave.
Tel. YARDS 0994
Antrad., Ketvirtad. Penktadienį
4143 So. Archer Ave.
Tel. LAFAYETTE 3650

DR. STRIKOL'IS
Gydytojas ir Chirurgas
Ofisas 4645 SO. ASHLAND AVE.
Ofiso val.: Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 vak. Nedėlioj pagal susitarimą
Ofiso Tel.: YARDS 4787
Namų Tel.: PROSPECT 1930

DR. C. Z. VEZEL'IS
DENTISTAS
4645 So. Ashland Ave.
arti 47 Street
Telefonas YARDS 2246
Valandos nuo 9 iki 8 vakaro.
Seredoj pagal sutartį.

DR. BRUNO J. ZUBRICKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2808 West 63rd St.
VALANDOS: 2—4 popiet ir 7—9 vakaro, trečiadieniais ir sekmadieniais pagal susitarimą.
Telefonas HEMLOCK 6111

Kiti Lietuviai Daktarai

DR. A. JENKINS
(Lietuvis)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2500 West 63rd Street
Ofiso valandos: nuo 1—4 ir nuo 7—9 val. vakaro ir pagal sutartį
Ofiso Tel. PROSPECT 6737
Namų Tel. VIRGINIA 2421

Dr. Margeris
3325 So. Halsted St.
Valandos: nuo 10 r. iki 2 popiet ir nuo 6 iki 8 vakaro.
Šventadieniais tik susitarus.
Phone YARDS 7299.

Tel. Office Wentworth 6330
Rez. Hyde Park 3395
Dr. Susanna Slakis
Moterų ir vaikų ligų gydytoja
6900 So. Halsted St.
Valandos—1—4 po pietų. 7—8 vak. išskyrus seredomis ir subatomis.

KITATAUČIAI

DR. HERZMAN
IŠ RUSIJOS
Gerai lietuviams žinomas per 39 metus kaipo patyręs gydytojas chirurgas ir akušeris.
Gydo staigias ir chroniškas ligas vyrų, moterų ir vaikų pagal naujausius metodus X-Ray ir kitokius elektrikos prietaisus.
Ofisas ir Laboratorija
1034 W. 18th St., netoli Morgan St.
Valandos nuo 10—12 pietų ir nuo 6 iki 7:30 val. vak. kiekvieną dieną, išskiriant šeštadienio vakarą ir nedėliomis.
Tel. CANAL 3110
Rezidencijos telefonai:
Superior 9454 ar Central 7464

Dr. Charles Segal
OFISAS
4729 So. Ashland Ave.
2-ros lubos
CHICAGO, ILL.
OFISO VALANDOS
Nuo 10—12 val. ryto; nuo 2 iki 4 val. popiet ir nuo 7 iki 8:30 val. vakaro. Nedėliomis nuo 10 iki 12 valandai dieną.
Phone MIDWAY 2880

Telefonas YARDS 0994
Dr. Maurice Kahn
4631 SOUTH ASHLAND AVE.
Ofiso valandos.
Nuo 10 iki 12 dieną, 2 iki 3 po pietų, 7 iki 8 val. Ned. nuo 10 iki 12
Rez. Telephone PLAZA 3200

ADVOKATAI

K. P. GUGIS
ADVOKATAS
Miesto ofisas—127 N. Dearborn St.
Kamb. 1431-1434-Tel. Central 4411-2
Namų ofisas—3323 So. Halsted St
Valandos vakarais nuo 6 iki 8:30
Telefonas YARDS 0818
Ketvirtadieniais ir Sekmadieniais—pagal sutartį

A. A. SLAKIS
ADVOKATAS
7 So. Dearborn St.
Room 1230
Ofiso tel. CENTRAL 1824
Namų Tel.—Hyde Park 3395

Garsinkitės "N-nose"

Lietuvos Padangėje

DIDINGOJI GONDINGOS PILIS IR IŠNYKĘS ŽEMAIČIŲ MIESTAS

Riterių kapų laukas. — XIV—XV šimtmečių miesto liekanos. — Retos iškasenos. — Požeminė anga. — Gondingos storastija ir dvaras. — Atgimusios Lietuvos kariai prie pilies sienų. — Slėnio vaizdai nuo pilies. — Reikalinga apsauga pilies palaikams.

Šniokščia ir šnera Babrungo upės vilnys, atsimušdamos į krantus ir akmenis. Saulė ir mėlynas dangus žaidžia jos sraunioje tekmėje. Užgautas granito gabalas ritasi Gondingos pilies šlaitu ir pranyksta, pasiekęs upės krantą.

Senasis Gondingos pilies kalnas apsidengęs plonais voratinkliais, kurie draikosi rugenojuose. Jie aptraukia ir pilies šlaitus, medžius, ir, tur but, visą musų gimtąją žemę. Reikia stebėtis tų ilgakojų kuprių paslankumu, jų meile rudens vėsumu atvėsusiai žemei, kurie pirmieji skuba pirma šalnų ir balto žiemos uždangalo užtiesti šilkinį užumirštie uždangalą. Čia iš pilies aukšto kalno veriasi gražus regėjimai ne tik jos slėnio, krantų, bet ir toli, toli siekia akių vyzdys į pietus, rytus ir vakarus. Visa žemė ir jos slėniai dengiasi krumų medžių žalumu. Krumai, medžiai išsimėtę po slėnį, po laukus, žvelgiant į tolumą, susilieja, suartėja ir taip rodos, visa žemė virsta vienu žalumu pražydusiu sodu...

Už slėnio krantų vingiuoja platus vieškelis. Juo praeina blizgančiais šalmais vora karių pėstininkų, paskui slenka artilerijos grupė, o laukais pasklysta su dusliu dundėjimu ir kavalerijos burys. Keistas jausmas, keistas regėjimas prie rudens žaliuojančios, raustančios gamtos, prie saulėlo dangaus... Jie, rodos, lyg iš amžių gludumos nubudę riteriai, kariai. Jų žinginė artėja ir, tur but, netrukus jų Bėriai, Sarčiai mins senosios pilies atkrantes. Nėra mažiausios abejonės, kad šie atgimusios Lietuvos kariai pasirodė čia prie pilies sienų pirmą kartą po dviejų, trijų šimtų metų. Numanu, kad kiekvieno lietuvio širdis instinktyviai sudreba ir džiaugsmo. Štai senukas, piemenėlis atsigręžia į tą pusę, pridengia nuo saulės žvilgsnio ranka akis ir žiuri ten, kur saulės atspindžiai sublizka plieno šalmuose ir žirgai mindo pilies slėnio krantus.

Gondingos pilis ir šiandien savo didybe, savo grožiu tebevilioja. Nors ji šiandien griaunama, naikinama, bet ji tebeturi dar ir savo konturus. Ji didelė, erdvi, turi daugiau, nei penkis šimtus viršuje žingsnių. Jos šlaitai statūs, aukšti, kai kur neabėjojamai bus 50—60 metrų, o gal ir daugiau, statmenai į slėnį nuo paviršiaus. Tik iš pietų pusės jos aukštis tesiekia tik keliolika metrų. Mat, čia į pietus ir pietų vakarus atsiremia lygus ir dirbami laukai. Iš šiaurės jos šlaitas šiek tiek apgriuvęs ir apaugęs medžiais. Keletas medžių auga ir rytiniame šlaito krante. Pats piliakalnio viršus ir kiti jo šlaitai jau ariami. Žinoma, tai sparčiai naikina pilies išvaizdą ir labai gaila, kad kituomet buvus garsi pilis šiandien yra visai naikinama ir dar pateko į ne lietuvio rankas...

Anksčiau esą buvę apylinkės gyventojų, kaip pasakoja Ignas Saudargas ir kiti, daryta gilių kasinėjimų.

Pasikasus apie 1—2 metrus, randama ne tik, kad judintas ir padengtas degėsiais žemės sluoksnis, bet apakmenėjusių medinių anglių, rąsto storumo. Be to, kituomet buvus pilies viršunėje kiaurynė, kuri čjus į pilies gilumą ir jos dugną negalėję pasiekti net su kartimi. Pradėjus čia arti pilies viršų ir šlaitus, buvęs rastas vienas, kitas senovinis sidabrinis pinigas, tačiau jie taip buvę sudilę, kad jau negalėję beįskaityti datų. Taip pat čia rasta ir senovinių ečių bei kitų ginklų liekanų. Tačiau daugiausia senovinių radinių randama nuo pilies į vakarus, už 100—200 žingsnių nuo pačios pilies viršunės. Dėl jų radinių gausumo ir įvairumo eks atskirai pakalbėti.

Šiaurinėje pusėje, kur kranas yra pačios gamtos apgriautas ir žmonių tyrinėjimo tiksais atkastas, ir dabar čia matyti degėsių ir anglių ryškios žemės. Dar toliau už keliolikos žingsnių buvus statmenškai kasta gili duobė prie greta augančio storo medžio. Čia po medžio šaknimis eina gilus urvas, kurio su poros metrų įrankiu nebuvo galima pasiekti ir nebuvo galima patirti, ar čia yra tų vietos tyrinėtojų darbas, ar tas slaptas, požeminis urvas, apie kurį čia ne iš vieno teko išgirsti. Kaip jau sakiau, pilies krantai ir aplinkui į pietus bei vakarus, o taip pat ir kai kuriose rytų slėnio dalyse čia dabar dirbami darbai. Tik kai kur, šlapesnės vietos pasiliko apaugusios nedideliais krumais. Tačiau tas pats Saudargas pasakoja, kad čia dirbamieji laukai pradėti arti tik jo amžiaus atmintyje. Visur aplinkui augę krumai, beržynai buvusios ganyklos ir nenaudojami plotai. Ariant tuos laukus, pasitaikę daugelyje vietų užeiti ežių žymes, kurios buvusios jau nuo šimtmečių nežinomos. Beplėšiant tuos laukus, buvo rasta ir daug retų iškasenų. Daugiausia jų rasta apie 200 atstume nuo pilies centro vakarinėje pusėje. Čia verčiant vagas buvo užtinkama degėsių žymės, kurios turėdavo maždaug žmogaus ilgį. Tuose degėsiuose buvo randama įvairių žmogaus papuošalų: žalvarinių sagčių, pentinų, ječių ir kitų įvairiausių papuošalų. Jų buvo randama per keliolika metų, ir dar šiais laikais dažnai giliau ariant užtinkama. Tas radinių laukas užėmė maždaug apie 40 žingsnių pločio ir 60—70 ilgio. Jų daug atiteko prieš karą klebonams, vargoninkams, kunigams, o vėliau mokytojams ir kitiems inteligentams. Dalis jų, kaip girdėti, pateko į Krokuvos ir Karaliaučiaus muziejus. Dabar yra šiek tiek Kaune, Vytauto Didžiojo muziejuj, ir nemažai tų radinių turi vietos inteligentai.

Ne vien tik šiame lauke, bet ir kitur, atokiau apie piliakalnį buvo rasta ugniavietės žymių ir viena, kita ietis ir taip pat žalvarinių papuošalų. Dar be tų visų paminėtų radinių neseniai išartame viename lauke buvo užtikta gana apsčiai degtų plytų. Jų, esą, kasant vis daugiau. Plytų gabalus teko matyti paviršiuje ir man pačiam. Jos, matyti, bus iš labai seno amžiaus, nes jau gerokai apipuvusios ir jų skeveldrose matyt gana stambių, beveik pupos didumo, lauko akmenų. Plytos gerokai apdegusios ir jau nuo ugnies pajuodusios, suakmenėjusios. Kad čia kada nors butų buvęs koks nors pastatas seniau apaugusiam beržyne, bent dviejų, trijų kartų atminime nežinoma.

Tiesa, apie pačią pilį esama nemažai ir senų pasakojimų. Senų žmonių pasakymų, pilyje esą sukrauta begalės ginklų. Į pilį įėjimas tesąs tik vienas, o užmurytų durų raktas esąs paslėptas po senovinių girnų akmeniu. Kur slepiasi tas girnų akmuo, taip pat niekas nežinąs, tačiau kas jį rastų, tuojau su trenksmu atsivertų durys, ir jis su tuo raktu galėtų į eiti į slaptuosius pilies požemius, į ginklų sandėlius.

Kartais tamsiomis naktimis pasirodančios palyje ugnys, ir visa pilis nušvintanti skandria, žėrinčia šviesa. Kartais, esą, girdimi ir požeminiai pilies gana stiprųs dundėjimai...

Iš istorinių dokumentų žinome, kad seniau prie Gondingos pilies yra buvęs ir didelis Gondingos miestas.

Tur but, dabar, kur randami apsčiausi radiniai, ir bus buvęs senasis miestas. Miestas greičiausiai bus sunykęs XIV—XV šimtmetyje, tačiau pilies ir pačios dvaro, kurs jau buvo atokiau nuo pilies, sunaikinimas turėjo įvykti švedų antpuldžio metu. Švedų karų su Lietuva istorijoje esą apie Gondingę 1710 m. minima. Gondinga taip pat minima ir Liublino unijos akte, kur dalyvavo ir pasirašė aktą vienas Gondingos storastijos didikas.

Dar kai kur senovės teismo aktuose Gondinga taip pat minima, kaip storastija, o kai kur ir kaip miestas. Yra manančių, kad storastijos dvaras yra buvęs apie kilometrą atstume nuo Gondingos, dabartinėje Leono Kumšlyčio žemėje. Prieš 40—50 metų to dvaro pamatai buvę dar aiškiai žymūs, o kai kur ir sienos buvusios net apie metrą iškilusios į paviršių. Šio dvaro pastatas įdomus ir brangus tuo, kad jis turėjęs iš vidaus ir iš viršaus emaliuotą su gėlių raštais koklių dangų. Tų koklių kai kurias šukes dar tebeturi privačiame muziejuje L. Kumšlytis.

Kitoje Babrungo upės pusėje, tuoj už upės, pačjus aukštesniu pakilimu, šakinio ir gretimo kaimyno žemėse, vadinamam Kapkalnyje, randama labai apsčiai gyvulių, žmonių kaulų, o taip pat senovinių radinių, arklių žąslų, pentinų ir kit. Kai kur esą taip daug, kad tų kaulų butų galima pririnkti po keletą pudų.

Ta pačia proga tenka pastebėti, kad kitoje upės pusėje, apie 1—2 km. atstume yra dar du piliakalniai, kurių vieną apsupa pelkės ir griovys, o viršus apaugęs klevais, ąžuolais liepomis ir kitais medžiais. Kitas vos už kelių dešimtų metrų, kiek didesnis, taip pat visas apaugęs medžiais ir jaunais ąžuolaičiais.

Tos gausios iškasenos, tas buvęs senovinis Gondingos miestas prašyte prašosi tyrinėjančios rankos. Jau. prof. Kšivickis buvo įmatęs šio piliakalnio ir vietos svarbumą. Musų archeologams, jis, rodos, nemažiau susidomėtinas, kaip Apuolės ir Impilties piliakalniai, kurie dar neseniai stropiau tyrinėti. Kuo anksčiau čia bus tyrinėjama, tuo daugiau bus surandama tų istorinių liekanų, praturtinami tais radiniais musų muziejai ir susidarys apsti medžiaga Žemaičių kraštui ir jo senovinių amžių istorijai pažinti. Dabar čia kiekvienas kapstosi pagal savo išmones, griauna, ardo pilies krantus ir tuo pačiu ne tik pažeidžia musų senovės brangų atsiminimą, bet sunaikina ir tas svarbias istorines liekanas.

Kusandra

EGG	$6.00
NUT	$6.00
BIG LUMP	$6.00
MINE RUN	$5.75
SCREENINGS	$5.00

PIRKIT DABAR! — ŠAUKITE DIENĄ IR NAKTĮ. Pristatymas Mieste ir Priemiesčiuose.
Tel. ARDMORE 6975

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS
20 Metų Sukakties Minėjimo Ženklelius
GALI GAUTI
NAUJIENOSE
KAINA 25 CENTAI
Pelnas eina LIETUVOS AERO KLIUBO NAUDAI.

Karas Europoje

Jei norite žinoti apie karą ir kitus pasaulio įvykius, tai skaitykite "Naujienas."

"Naujienos" yra pirmas ir didžiausias lietuvių dienraštis Amerikoje.

Užsirašykite "Naujienas" šiandien. Naujienų prenumerata metams Amerikoje (išimant Chicagą), $5.00. Chicagoje ir Europoje — $8.00.

Money Orderį ar čekį siųskite:

"NAUJIENOS"
1739 South Halsted Street
CHICAGO, ILLINOIS
Susipažinimui kopiją pasiųsime veltui.

KLAUSYKIME
ŠALTIMIERO RYTMETINIŲ
LIETUVIŠKŲ RADIO PROGRAMŲ
10:00 VAL. RYTO
1480 KC.
IŠ STOTIES
W.H.I.P.

Įvairios žinios

—Kainų tvarkytojas nubaudė manufakturos pard-vės s-ką M. Poloviną 1000 Lt.

—Autobusų stotyje pastatytas garažas.

—Miesto gyventojai vilniečiams suaukojo apie 900 Lt.

—Gyventojai nusiskundžia, kad miesto s-bė pirtį stato treti metai, o vis nepastato.

Gražiai veikia birutininkės

Miestelyje kun. Birutės K. Š. M. d-jos Serėdžiaus skyrius įsteigė vaikų darželį. Jų iniciatyva buvo suruoštas karių įgulos salėje vakaras, kurio pelnas paskirtas darželio naudai. Dabar birutininkių pastangomis ruošiama visuomenei ciklas paskaitų.

Padėti Pinigai kas Mėnesį iki 11 Dienos ,Nes Nuošimtį Nuo 1 Dienos.

Turtas virš - - - $4,000,000.00
Atsargos fondas - - $275,000.00

Dabar Mokame 3½% Už Padėtus Pinigus. Duodam Paskolas Ant Namų 1 iki 20 mt.

STANDARD FEDERAL SAVINGS and LOAN ASSOCIATION of Chicago
JUSTIN MACKIEWICH, Pres.
Val. 9 iki 5. Ser. 9 iki 12
Sub. 9 iki 8 vak.

CHARTERED BY U. S. GOVERNMENT
SAVINGS FEDERALLY INSURED
4192 ARCHER AVENUE

Naujienų Pinigų Siuntimo Skyrius

DABAR SIUNČIA PINIGUS LIETUVON
(įskaitant Vilniaus kraštą)
TIK TELEGRAMOMIS.

NAUJIENOS
1739 SO. HALSTED STREET
CHICAGO, ILLINOIS
Ofisas atidaras kasdien nuo 8 ryto iki 8 vakaro
Sekmadieniais nuo 9 ryto iki 1 val. po pietų.

Ko, Dukrelė, Taip Šokinėji?
O! Mano Tėveliai

NAUJIENŲ SPULKOJE
Sudėjo Užtektinai Pinigų Visokiems Kalėdiniams prezentams
Lithuanian Bldg., Loan & Savings Ass'n.
KURIOS ANTRAŠAS YRA
1739 SOUTH HALSTED STREET
Yra Saugi Nes Kiekvieno Indėliai Yra Apdrausti Iki $5,000.00 per Federal Savings and Loan Corp. Washington, D. C.

Spausdinam

PLAKATUS, BILIETUS
BIZNIO KORTELES
DR-MS ATVIRUKUS
KONSTITUCIJAS IR
DAROME VISOKIUS
SPAUDOS DARBUS

NAUJIENOS
1739 South Halsted Street
CHICAGO, ILLINOIS
Tel. Canal 8500

Remkite Lietuvišką Žyduką
Nathan Kanter
MUTUAL LIQUOR CO. — Wholesale
4707 S. Halsted St.
Tel. Boulevard 0014

Victor Bagdonas
LOCAL & LONG DISTANCE MOVING
Perkraustom forničius, pianus ir visokius rakandus bei štorus Vežam į farmas ir kitus miestus Žema kaina. Musų Darbas garantuotas. Taipgi pristatom anglis į visas miesto dalis.
3406 So. Halsted St.
Saukit Tel. YARDS 3408

• FOTOGRAFAS
CONRAD FOTOGRAFAS

Studija įrengta pir. nos rųšies su moderniškomis užlaidomis ir Hollywood viesomis. Darbas garantuotas.
420 W. 63rd St.
el. ENG. 5883-5840

Sophie Barcus
RYTINĖ RADIO VALANDA
— iš stoties —
W.G.E.S.
Kasdien nuo 8:30 v. ryto iki 9:15 vakaro.
Išgirsit vėliausias žinias, muziką ir kitus įdomius pranešimus.

NAUJIENŲ Kalendorius 1940
METAMS.
NAUJIENOS išleido gražų, paveikslų kalendorių 1940 metams. Kiekvienas mėnuo turi po atskirą paveikslą. Paveikslai yra iš Lietuvos ir Vilniaus krašto.
Kas užsirašys "Naujienas" —gaus kalendorių nemokamai. Paskira kopija—10c.
NAUJIENOS
1739 SO. HALSTED ST.
Chicago, Illinois.

NAUJA MADŲ KNYGA

KAINA 10 CENTŲ
Tik ką gavome naują madų knygą, kurią galite gauti pas mus. Siųskite savo orderius!

NAUJIENOS
1739 S. Halsted St.,
Chicago, Ill.
Vardas
Adresas
Miestas
Valstija

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc

1739 South Halsted Street

Telephone CANal 8500.

Subscription Rates:

$5.00 per year in Canada

$5.00 per year outside of Chicago

$8.00 per year in Chicago

1c per copy.

Entered as Second Class Matter March 7th 1914 at the Post Office of Chicago, Ill., under the act of March 3rd 1879.

Naujienos eina kasdien, išskiriant sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. Telefonas Canal 8500.

(Užsakymo kaina)

Chicagoje—paštu:	
Metams	$8.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.00
Dviem mėnesiams	1.50
Vienam mėnesiui	.75
Chicagoj per išsiuntinėtojus:	
Viena kopija	3c
Savaitei	18c
Mėnesiui	75c
Jungtinėse Valstijose, ne Chicagoj, paštu: (Atpiginta)	
Metams	$5.00
Pusei metų	2.75
Trims mėnesiams	1.50
Dviem mėnesiams	1.00
Vienam mėnesiui	.75
Lietuvoje ir kitur užsieniuose:	
Metams	$8.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.50

Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

Darbo santykių reguliavimas

Vyriausias Teismas Washingtone padarė tris svarbius sprendimus, liečiančius Nacionalės Darbo Santykių Tarybos (National Labor Relations Board) kompetenciją. Šitų sprendimų prasmė yra ta, kad federaliniai teismai neturi teisės keisti arba anuliuoti paminėtosios Tarybos patvarkymus, kuomet ji paskelbia įmonėje rinkimus su tikslu nustatyti, kuri organizacija atstovaus tos įmonės darbininkus derybose su darbdaviu, arba kuomet ji, pasiremdama rinkimų rezultatais, nutarė kad ta, o ne kita unija atstovaus darbininkus.

Žodžiu, šitie Vyriausiojo Teismo sprendimai parėmė Nacionalės Darbo Santykių Tarybos (NLRB) galią, kaipo įstaigos, kuriai J. V. kongresas pavedė reguliuoti darbo santykius pramonėje pagal kongreso išleistą įstatymą. Pastebėtina, kad tie sprendimai buvo priimti vienbalsiai.

Nusimaskavo

Daug kartų buvo sakoma spaudoje, kad vadinamoji Amerikos Studentų Sąjunga (Unija) yra užmaskuotas komunistinės propagandos įrankis. Bet jos viršininkai "bažijosi", kad tai esą netiesa.

Tačiau ylos maiše nepaslėpsi. Pereitą savaitę įvyko Madisone (Wis.) tos studentų "unijos" suvažiavimas, ir čia pasirodė tikrasis jos veidas. Suvažiavimas 322 balsais prieš 29 atmetė rezoliuciją, kurioje buvo siuloma pasmerkti sovietų agresiją prieš Suomijos demokratiją.

To negana. Tas bolševikų diriguojamas studentų suvažiavimas atsisakė leisti klausimą apie Stalino agresiją prieš suomius savo organizacijos narių **referendumui.** Aišku, šios Stalino studentų "unijos" vadai bijojo, kad net jų organizacijos narių dauguma gali pasisakyti prieš Maskvą.

Studentai, kurie dar ligi šiol nemato, kas yra užpuolikas Rusijos-Suomijos kare, yra akli Maskvos pakalikai.

Skauduys smugiai rusams

Besibaigiant seniemsiems metams, suomiai sunaikino ištisą 163-ią sovietų raudonosios armijos diviziją ties Suomussalmi, virš Arktiko rato, kelis tukstančius raudonarmiečių užmušdami, kitus paimdami nelaisvėn, trečius išblaškydami po šiaurės pusnynus ir tundras.

Tai buvo didelė demokratinės respublikos pergalė, kuri ne tiktai milžiniškai sustiprino Suomijos liaudį ir karo vadovybę, bet ir suteikė turtingą grobį pergalėtojams pavidale keleto šimtų sovietų sunkvežimių (trokų), daugelio tankų, kanuolių, šautuvų ir kitokių daiktų.

Bet Naujuosius Metus suomiai pradėjo kita, gal but, dar didesne pergale ant rusų. Ties Tolvajarvi (į šiaurę nuo didžiojo Ladogos ežero) suomiai sutriuškino ištisą diviziją **parinktų** sovietų kareivių ir, kaip praneša oficialus suomių karo komunikatas, pergalėtojų laimikis — tankais, kanuolėmis, sunkvežimiais ir t.t. — čia bus, gal but, dar stambesnis, negu prie Suomussalmi.

Tuo gi tarpu centralinėje rytų fronto sekcijoje, ties Salla (kur bolševikai ketino Suomiją "perkirsti pusiau", trečia sovietų divizija yra atkirsta ir suomiai atakuoja iš trijų pusių. Šita divizija gali susilaukti tokio pat likimo, kaip ir 163-ji.

Reikia atsiminti, kad šitose trijose fronto dalyse Suomija neturi tvirtovių, kaip kad pietinėje Karelijoje, kur yra nutiesta garsioji Mannerheimo linija. Tenai per šimtus mylių, į šiaurę nuo Ladogos iki Arktiko vandenyno, Suomijos siena yra atdara. Pačioje karo pradžioje bolševikai buvo didelėmis jėgomis per tą sieną įsiveržę suomių teritorijon. Bet dabar suomiai juos plėkia ir veja lauk!

Čia Stalino generolai negali pasiteisinti, kad jie atsimušė į neįlaužiamas tvirtoves, "panašias į Siegfriedo liniją" Europos vakaruose. Suomių pergalės šitose vietose rodo, kad Suomijos gynėjai yra **nepalyginti geresni kovotojai, negu bolševikai.**

Kiekviena sovietų divizija susideda iš 3 pulkų, kuriuose yra po 5,000 iki 6,000 vyrų. Taigi divizija turi nuo 15,000 iki 18,000 raudonarmiečių, o trys divizijos — nuo 45,000 iki 54,000.

Gali atrodyti, kad Stalinui netekti tiek kareivių (kartu su jų ginklais, amunicija, mašinomis, maistu ir t.t.) per keletą dienų tai — nieko nereiškia. Bet turime neužmiršti, kad Stalinas yra priverstas laikyti dideles kariuomenes ir Tolimuose Rytuose, ir užkariautoje buv. Lenkijos teritorijoje, ir Kaukaze ir daugelyje kitų "frontų". Visa Maskvos diktatura yra paremta durtuvais ir kanuolėmis. Todėl yra ribos, iš kurių Stalinas negali išeiti, siųsdamas naujus ir naujus pulkus į Suomiją. Jeigu jisai turėtų tiek proto, kiek jisai turi užsispyrimo, tai jisai ieškotų su suomiais taikos.

APŽVALGA

KOMUNISTIŠKOS "ŽINIOS"

Štai kaip komunistų spauda paduoda savo skaitytojams užsienio žinias. Vienas tos spaudos organas vakar įdėjo neva pranešimą iš Stockholmo:

"Menševikas teisingumo ministeris patraukė tieson Švedijos Komunistų Partijos organo 'Ny Tag' (Naujoji Diena) redaktorių Fritjof Lager, kam pastarasis rašo prielankius straipsnius Suomijos Demokratinės Respublikos liaudies vyriausybės atžvilgiu ir smerkia baltagvardiečius, Londono imperialistų agentus. Redaktorius nuteistas tris mėnesius kalėti." ("Vilnis", sausio 2 d. 194 m.)

Tokio pranešimo iš Stockholmo, žinoma, negalėjo paduoti jokia telegramų agentura, nes, viena, Švedijoje nėra jokių "menševikų". Tenai gyvuoja galinga **socialdemokratų partija,** kuri per rinkimus į parlamentą gauna 40 arba daugiau nuošimčių visų balsų, bet toje partijoje nei "bolševikiškų", nei "menševikiškų" frakcijų nėra ir nebuvo.

Antra, į Švedijos teisingumo ministerio pareigas neįeina traukti ką nors tieson, nežiurint ar nusikaltėlis butų paprastas pilietis, laikraščio redaktorius, ar kas kitas. Nusikaltėlius traukia tieson Švedijoje **prokuroras** (arba valstybės gynėjas), o ne ministeris.

Trečia, jeigu švedų komunistų redaktorius buvo nuteistas tris mėnesius kalėti, tai reiškia, teismas pripažino, kad tas redaktorius **peržengė įstatymą.** Bet dar nebuvo girdėti, kad Švedija turėtų tokį įstatymą, kuris draudžia rašyti apie ką nors "prielankius straipsnius" arba ką nors "smerkti". Iš paties fakto, kad Švedijoje eina komunistų laikraštis (kuris visą laiką garbina Staliną ir smerkia demokratines valstybes), galima numanyti, jogei tos šalies įstatymai apie spaudą yra gana liberališki.

Tokiu budu tas neva pranešimas iš Stockholmo yra sulipdytas iš tendencingų melagysčių, kurias, veikiausia, sufabrikavo kas nors šitoje pusėje Atlantiko.

Bet reikia pastebėti, kad tokio arba panašaus pobudžio yra ir dauguma kitų "žinių", telpančių komunistų laikraščiuose, ypač tų "žinių", kuriose kalbama apie Stalino karą su suomiais. Savo spaudos organus komunistai pavertė tiesiog **melo ir žmonių mulkinimo įnagiais.**

RELIGIJA IR SPAUDA

Amerikos žmonės nemėgsta, kad religija butų kišama į politiką. Čia nėra nei "katalikiškos" partijos, nei "liuteroniškos", nei "baptistiškos", nei kurios kitos religiniu apsiaustu apsiaustu apsivilkusios politinės organizacijos. Panašiai ir su spauda. Amerikos publika nemėgsta laikraščių, tarnaujančių kuriai nors bažnyčiai arba religinei sektai, nes ji žino, kad tokie laikraščiai negali buti bešališki.

Vienas rašytojas "Drauge" šita padėtim skundžiasi, ir sako:

"Mes, lietuviai, neišmintis. Imkim Amerikos angliškai kalbančius katalikus. Kokie jie skaitlingi, o tik vieną teturi dienraštį ir tas menkas. O juk katalikų Amerikoj yra ir turtingų, net milionierių. Vienok nei vienas jų nepajunta pareigos (? — "N." Red.)—paremti savąją spaudą. Tuo tarpu, pavyzdžiui, 'Christian Science' gausinga (negausinga! — "N." Red.) išliedžia dienraštį, kuris daro imponuojančio įspudžio ir yra paplitęs po visą kraštą. Dienraštis visais atžvilgiais daro įspudžio, kad užpakaly jo stovi milijonai dolerių."

Dalykas betgi ne milionuose dolerių, o tame, kad ta "krikščioniško mokslo" sekta, kuri leidžia tikrai gerą dienraštį "Christian Science Monitor" (Bostone), yra **labai liberališka ir tolerantiška** visuose klausimuose, išimant, gal but, tiktai tam tikrą Biblijos interpretavimą (kame ji yra dogmatiška). Ji nemėgina žmonėms prievarta brukti kokį nors autoritetą. Ji neprakeikia ir net nekolioja kitaip manančių žmonių. Ji nepravardžiuoja "bedieviais" tų, kurie netiki jos mokymais. Ir, kas svarbiausia, ji neskelbia, kad netikintieji arba kitaip tikintieji žmonės esą lyg kokie žemesnės rušies sutvėrimai, kurių tikintysis neprivaląs net priimti "ant burdo". Iš tos kulturingos amerikonų sektos atstovų jųs neišgirsite tokių barbariškų "šukių", kad esą "griekas" skaityti ne savo religijos laikraštį.

Tai kai ji šitaip tolerantiška kitokių įsitikinimų žmonėms, tai publika ir jos laikraščio nesibaido.

Na, o katalikų bažnyčios vadai elgiasi visai kitaip. Be to, pati katalikų bažnyčia yra **autoritetinė organizacija,** kuri, jeigu įsigalėtų politikoje, tai butų tikrai pavojinga žmonių laisvei. O Amerikos žmonės savo laisvę labai brangina.

Iš Lietuvos

Vilniaus krašto tarnautojai aprupinti algomis ir maistu

VILNIUS. — Turimomis žiniomis, Vilniaus miesto ir jo krašto buvusiems lenkų valstybinių, savivaldybių įstaigų tarnautojams ir Stepono Batoriaus universiteto personalui, prieš užimant tą kraštą Sovietų Sąjungos kariuomenei, buvo išmokamos už kelis mėnesius algos pirmyn ir aprupniami maisto produktais, kuru ir kitomis pragyvenimo reikmenimis. Netarnaujantieji ir bienuomenė tų atsargų negavusi. Tam reikalui buvo panaudotos ir lenkų kariuomenei sudarytos atsargos, kurių pasiųsti ten nesuskubta.

Vilniuje yra dvi alaus daryklos

VILNIUS. — Abi šiuo metu veikia. Jose dirba daugiau kaip 200 darbininkų.

St. Žiemys-Miščikas

Rusija žengia į pražutį...

(Musų specialaus korespondento)

(Tęsinys)

Tai nesubrendusių diplomatų arba ieškančių dagio svajonė. Vengrija niekuomet nepuls Rumunijos, jei tam nepritars Italija, kuri vienintelė, kuri gins vengrus nuo vokiečių bei rusų spaudimų. Ir Vengrijos diplomatai puikiai supranta, kad ne šiandien, ryt, jų reikalavimai prieš Rumuniją bus išpildyti ir be mažesnės rizikos įsivelti į kovą, kuri gali baigtis nepriklausomybės netekimu. Dar geriau stovi reikalai su Bulgarija, kuri, tiesa, labai nori atgauti Dobručą, bet niekuomet už tai nemokės pasidavimu rusų valiai. Tam priešinsis bulgarai jau ne vien todėl, kad puikiai atmena kokia globa rusų buvo pirmiau, bet ir todėl, kad ten monarchija. Bulgarija gali naudotis visokeriopa pagalba rusų, bet jei pasiektų savo tikslą, tą pačią dieną pamirštų savo pažadus rusams ir nuo jos nusisuktų.

Maža to, nereikia pamiršti, jog bulgarų valdovai susigiminiavę su italų karaliumi ir tai šiuo laiku turi taip pat reikšmės.

Tiesa, yra dar viena galimybė, kuri nebe pamato. Kalbama, jog Rumunijos valdovas Karolis II-as, šalininkas taip pat kritiškų momentų, galvojąs sudaryti sutartį su rusais atiduodamas jai Besarabiją ir už tai reikalaudamas, kad rusai garantuotų visus kitus rumunų rubežius. Tai nei kiek rusų nepriartintų prie sapnuojamų Dardanelų, nes turėtų susipykti su Bulgarija, kuri visgi artimesnė prie Turkijos, negu Rumunija, nors ir gautų rusai karo bazę Kostancos uoste.

Taigi, kurion pusėn bepultų rusai savo tikslo (Dardanelų) pasiekimui, turėtų tikėtis karo su italais ir dargi Prancuzija bei Anglija. Tuomet liktų rusams vienas kelias — susidėti šiame kare su Vokietija ir tuo pat pralaimėti karą.

Galvoti apie prasimušimą iš Kaukazo į Persijos įlanką, daugiau, negu juokinga, nors ten vos tik 800 kil.

Visų pirma, rusai neturi gerų kelių tenai ir turėtų smarkiai nutolti nuo savo karo bazės, kas 50% sumažina jų pajėgumą. Maža to, tektų atvirai pradėti kovą prieš anglus, kuriems grėstų rimtas pavojus netekti naftos šaltinių, ne tik Persijoj (Iranas), bet ir Irake ir pavojus atsirastų dargi Sirijoje, Palestinoje ir kitur.

Bet čia veikia, lygiai kaip antrame kelyje (per Afganistaną) taip vadinamas Azijos paktas arba Saadabad paktas pasirašytas Tegerane (Persijos sostinėje) tarp Afganistano, Irano, Irako ir Turkijos Saadabad pilyje (nuo to ir Saadabad pakto vardas), kuriame 1937 m. visos šios valstybės pasižada remti kiekvienos kitos kovą, jei ana butų puolama kitos valstybės. Po paskutinių įvykių, ypač Suomijos, šios valstybės puikiai supranta, jog rusai virto toki pat imperialistai, kaip ir kiti ir jei puls vieną, nepaliks ir antros ar trečios netolimoje ateityje nepriklausoma valstybe.

Maža to, prancuzai su anglais puikiai numatė šį galimą manievrą ir dar Lenkiją vokiečiams bombarduojant, pasiuntė į Turkiją bei Siriją savo generolą Weigantą, kuris buk turėjo vykti Lenkijon ginti Varšuvos, kurią apgynė pirmą kartą nuo rusų 1920 m. bet ištiesų jis pasiliko Artimuose Rytuose ir kaip 1915 m. stengiasi suorganizuoti musulmonų kariuomenę, kuri galėtų reikalui esant atremti rusų puolimą už kurio pečių, aišku, stovėtų vokiečiai.

Rusai turi nepamiršti, jog Kaukazo, Turkestano, Transkaukazijos bei Centralinės Azijos musulmonai neturi jokių simpatijų rusams ir pirmai progai pasitaikius, sukiltų rusų užpakalyje, jau nekalbant apie Irano, Druzų (Sirijos), Irako bei Afganistano kariuomenės. Maža to, Egiptas bei Palestina ir visa Arabija jaustusi nemažiau pavojingoje padėtyje kaip kitos.

O šiose visose vietose anglai turi pakankamai su prancuzais kariuomenės, kad atmuštų bent kokį puolimą.

Apie rusų veržimąsi į Tolimuosius Rytus netenka kalbėti, nes ten po nepasisekusio karo panaudojus Mongoliją, rusai atkando dantį ir galvoja visa daryti, kad išprovokuoti karą tarp Japonijos bei Amerikos tame laukdami pagalbos iš Vokietijos.

(Bus daugiau)

ŽINIOS IŠ LIETUVOS

VILNIUS. — Musų kariuomenei įžengiant į Vilnių, spalių 28 d. Vilniaus padėtis rasta labai kritiška: duonos bebuvo dviem trims dienoms, o mėsos, taukų, sviesto, cukraus, žibalo ir kt. reikmenų visiškai nebebuvo. Niekas miestui nieko nebevežė, nes nebenorėjo parduoti už visiškai nusmukusį zlotą. Visam Vilniaus miestui bebuvo paskerdžiama vos 5—6 galvijai. Šiandien jau skerdžiama per 100 galvijų kasdien, o kiek dar privežama "Maisto" produkių iš Kauno ir kitų Lietuvos vietų. Skubiai atrementuota skerdykla Naujojoj Vilnioje dabar kasdien skerdžia gyvulius Vilniaus miesto ir kitų Vilniaus srities reikalams.

Prekyba Vilniuje ir krašte buvo rasta visiškai apmirusi. Šiandien ne tik veikia visos krautuvės, bet jau išstatyta languose apsčiai ir tokių prekių, kurios buvo neramiaisiais svetimųjų viešpatavimo laikais giliai suslėptos. Tarp Vilniaus ir Kauno prasidėjo gyva prekių apyvarta. Dalis įmonių, dirbtuvių ir fabrikų dėl žaliavos stokos, dėl savininkų pabėgimo ir dėl mašinų išvežimo buvo sustojusios, darbininkai paleisti. Griežtais įsakymais, paskirtais administratoriais ir žaliavų parupinimu visos galinčios veikti įmonės atgaivintos ir šimtams darbininkų suteiktas pastovus darbas.

Nors Vilnius ir nebuvo didelės ir stambios pramonės centras, tačiau Lietuvai atitekusi pramonė turi visai nemažos ukinės reikšmės. Yra ir gana stambių pramonės įmonių: aliejaus fabrikas bene stambiausias visoj buv. Lenkijoje, kur pagaminama 2—3 kartus daugiau, negu visoje Lietuvoje aliejaus; stambi kartono pramonė, kurios gamyba sudarė 51 nuoš. visos Lenkijos kartono gamybos, pagamina iki 13 milijonų kilogramų kartono per metus. Be to Vilniaus krašte yra popieriaus fabrikas, kuris gamina ir plonąjį cigaretėms ir papirosams popierių, taip pat yra fanieros fabrikas, kuris kol kas dar neveikia, bet kadangi musų fanieros fabrikas yra likęs Klaipėdoje, tai daroma žygių, kad fanieros fabrikas Vilniuje galėtų greitu laiku pradėti veikti. Be to Naujojoj Vilnioje yra gerai įrengtas ir gerai išlikęs linų apdirbimo fabrikas. Vilniaus krašte yra ir kiti du linų fabrikai, keli odos fabrikai, gerai įrengtas valstybinis tabako fabrikas, avalynės fabrikai, stambi medžio pramonė, daug plytinių. Radijo aparatų fabriko įrenginiai išvežti, tačiau jis bus paleistas dirbti kad ir siauresnia mastu, dar yra du stiklo fabrikai, konservų fabrikas, pirštinių pramonė, kuria Vilnius garsus ir kaimyninių miestų tarpe, stambių aliejaus dirbtuvių ir daug stambesnių ir smulkesnių pramonės įmonių, malunų, per 70 spaustuvių, uksuso, saldainių dirbtuvių ir kt.

VILNIUS. — Lietuvai Vilniuje atiteko nemaža specialinio mokslo įstaigų, mokyklų ir kursų. Stambiausioji yra technikos mokykla su 8 liciejais, kuri perorganizuojama į Vilniaus technikumą su mechanikos, elektromechanikos ir architekturos skyriais. Vilniuje dar veikė dvi amatų gimnazijos ir viena amatų mokykla. Visos jos dabar sujungiamos į vieną, kuri bus pavadinta Vilniaus valstybine vidurine amatų mokykla, kurios bus elektromechanikos, mechanikos, dailidžių ir murininkų skyriai. Buv. Vilniaus valstybinė mergaičių siuvimo gimnazija pertvarkoma į Vilniaus valst. mergaičių vidurinę amatų mokyklą. Buv. Vilniaus mergaičių valst. prekybos mokykla perorganizuojama į Vilniaus valst. vidurinę prekybos mokyklą. Be šių Vilniuje dar veikė privatinės amatų mokyklos ir kursai, butent mechanikos liciejus, du prekybos liciejai, 1 administracijos liciejus, 1 prekybos gimnazija, 2 prekybos mokyklos ir 9 amatų mokyklos; vieni stenografijos, 2 mašinraščio, 5 prekybos, 3 technikos ir 17 įvairių kitokių amatų kursų. Visos privačios spec. mokslo mokyklos ir kursai turės gauti leidimus ir pristatyti švietimo ministerijai patvirtinti savo mokslo planus. Mokykloms direktoriai, inspektoriai ir mokytojai paskiriami ir patvirtinami šviet. ministerijos. Reformuojant amatų mokyklas bus žiurima, kurių amatų Lietuvos krašto atstatymui ypatingai reikalinga. Žemesniosiose mokyklose bus pirmoj eilėj ruošiami murininkai, krosninninkai, staliai, račiai, šaltkalviai, kalviai, elektromonteriai, rimoriai, apmušėjai, balnininkai, odininkai, kailiadirbiai, keramikai, puodininkai, plytininkai, knygrišiai, dažytojai ir kt.

VILNIUS. — Atatinkamų įstaigų jau surinktomis žiniomis, Vilniaus krašte yra 14 žemės ir akmens pramonės įmonių, kuriose dirba 666 darbininkai, 15 metalo ir elektrotechnikos įmonių su 296 darb., 12 chemijos pramonės įmonių su 327 darb., 15 odos ir kailių įmonių su 614 darb., 15 tekstilės įmonių su 819 darb., 25 medžio pramonės įmonių su 1,002 darb., 26 popieriaus ir poligrafijos įmonės su 901 darb., 30 maisto produktų pramonės įm. su 976 darb., 6 elektros, vandentiekio ir šviečiamųjų dujų įmonės su 297 darbininkais. Viso Vilniaus krašte yra 159 pramonės įmonės su 5,900 darbininkų. Iš to skaičiaus Vilniaus mieste yra 120 pram. įmonių su 4,151 darbininkų. Čia patiektos tik stambesnės įmonės. Yra daug įmonių, dirbančių tik su keliais darbininkais, kurių statistika dar nesurinkta. Be to, Vilniuj dar yra 8 stambesni saldainių fabrikai, kuriuose dirba apie 150 darbininkų ir dvi alaus daryklos su 200 su viršum darbininkų.

Aukos vilniečiams

SEREDŽIUS — Visi valsčiaus pr. mokyklų mokytojai nutarė vilniečiams paaukoti vienos dienos uždarbį. Pr. mokyklos Nr. 1 mokiniai sudėjo 85 Lt ir surinko 98 egz. įvairių vadovėlių.

Lietuvos Generalinio Konsulato New Yorke Aukų Pakvitavimas Nr. 22

VILNIAUS REIKALAMS:

N. N. (prašęs neskelbti pavardės), New Haven, Conn.	$50.00
J. Urbaitis, Donora, Pa., aukojo $10.00 ir prisiuntė po $10.00	
M. Urbaitienės ir A. Anuškevičiaus, viso	$ 30.00
V. V. S-gos Skyrius, Ansonia, Conn., aukojo $8.10 ir masiniame susirinkime gruodžio 3 d. surinko $91.90, viso (Prisiuntė V. V. Sk. Valdyba: pirm. J. Radzevičius)	$100.00
Adv. C. R. Jurgėla, Brooklyn, N. Y., 1935 m. Vidaus Paskolos lakštą 100 litų vertės su nuošimčiais, viso	Lt 120.25
St. Zurlis, Linden, N. J.	$ 1.10
Inž. Br. F. Simons-Simokaitis, Fitchburg, Mass.	$ 10.00
Westfield, Mass. lietuviai per A. K. Masaitį	$ 68.00
Andrius ir Pranė Lapės Babylon, N. Y.	$ 2.50
K. S. Karpius, Cleveland, Ohio, aukojo $5.00 ir prisiuntė $40.00, viso (Aukojo: B. Dovidaičius $25.00; Dr. J. Vitkus, Moterų Ratelis Clevelande, Juozas Mieliauskas po $5.00)	$ 45.00
L. D. S. 14 kuopos, Waterbury, Conn., prakalbose surinkta (prisiuntė J. Žemaitis)	$ 14.00
Ona Marcinkevičienė ir sunus Juozas, Bristol, Conn., aukojo $1.50, prisiuntė $32.04, viso (aukojo: Lietuvių Neprigul. Klubas—$10.00; R. Yakavonis ir žmona Mary—$1.50; J. Marčiulionis, J. Skinzera, A. Misaitys, P. Vaičiunas, M. Stačkunas, A. Lukošius, Pr. Vaičiunas, J. Seliokas, J. Žižiauskas, K. Kvedaras, J. Šilanskas—po $1.00; A. Morkevičius, J. Svingilas, P. Taurinskas—po $0.75; J. Silvestravičius, T Simanavičius, V. Petrošius, A. Navickas—po $0.50; sml. auk.—$5.29)	$ 33.54
Am. Lietuvių Piliečių Klubas, Cambridge, Mass. per Kons. A. O. Shallną	$100.00
Am. Lietuvių Kongreso Skyrius, Haverhill, Mass., per A. J. Navicką	$ 50.00
Lietuvių Kriaučių 54 Skyrius, Brooklyn, N. Y., per Frank Milas	$100.00
A. Žiemelis, Vancouver, B. C., Canada	$ 2.50
Jonas ir Stasė Griniai, Philadelphia, Pa., vieton pasveikinimų žiemos švenčių proga	$ 5.00
Lietuvių Tautiško Klubo, Philadelphia, Pa., prakalbose lapkričio 26 d. surinkta (prisiuntė J. Lukasevičius)	$ 27.49
Lietuvos Gelbėjimo Draugija (V. V. S.), Worcester, Mass., aukojo $50.00 ir gruodžio 10 d. prakalbose surinko (prisiuntė J. Mozuraitis)	$100.00
Lietuvių Vaizbos Butas, Cleveland, Ohio, gruodžio 17 d. vakaro pelnas (prisiuntė P. P. Mullolis)	$ 41.88
Nashua, N. H. lietuviai per A. Uličką	$ 50.00
Lietuvių Jaunimo Ratelis, So. Boston, Mass, aukojo $24.50 ir surinko $75.50 (prisiuntė konsulas A. O. Shallna) (aukojo: M. Vilkišius, Lawrence, Mass.—$3.00; Lincoln Market—$4.00; K. Kilkus ir Bratėnų šeimo—po $2.00; P. Lapinis, S. Paura, S. Kontautas, F. Grendelis, K. Adamkevičius, J. Kapočiunas, J. Tumavičienė, B. Tumavičius, S. Kiškis, J. Valeckas, A. Laurutis, P. Miškinis, K. Vadluga, K. Mereškevičius, S. Naudžiunas, P. Griciunas, J. Arlauskas, V. Tručinskas, J. S. Petrauskas, J. Verbickas, P. Radzevičius, K. Vilaišis, J. N. Perminienė, G. Stukas, S. Mockus, J. Jankus, L. Stasiulis, A. J. Namaksy, K. Sangaila, J. Lekys, K. Pratapas, K. Ašmenskas, P. Ketvirtis, J. L. Masilionis, J. Ivanauskas, M. Kellen, A. ir K.Prakapai, P. Apšeiga, P. Kubiliunas, Jakštai, P. Karsokas, S. Janulis, J. Auškelis, F. Razvadauskas, J. Eninjies, K. Driyck, J. Žėkonis, N. N.—po $1.00; K. Plevokas—$1.36; A. Matjoška—$1.17; K. Barysas—$1.50; P. Samulis, B. Masiulis, P. Sakalauskienė, Valeckienė, Meglauskas, A. Šubaševičius, V. Adamavičius, A. Grigunas, B. Garšviutė, B. Paulavičius, M. Kirkliauskienė, W. Amsie, A. Sinkevičius, M. Petkevičienė, J. Genevičius, A. Domeika, A. Dumas, J. Kibart, A. Kučas, E. Valentė—po $0.50)	$100.00
Am. Lietuvių Ukėsų Klubas, W. Hartford, Conn., per J. A. Pilky	$ 25.00
Amsterdam, N. Y., Šv. Kazim. parapj. lietuviai, per Rev. J. Židanavičių	$175.00
Amsterdam, N. Y., lietuviai per M. Kerbelį	$102.00
VISO	$1,233.01
LT.	120.25
ANKSČIAU SKELBTA	$3,031.91
LT.	50.—
BENDRAI	$4,264.92
LT.	170.25

Skelbiamosios aukos pasiųstos į Lietuvą šiaip: gruodžio 22 dieną kabeliu $600.00; gruodžio 27 d. kabeliu—$500.00 ir gruodžio 28 dieną čekiu $133.01 bei Vidaus Paskolos lakštu Lt. 120.25.

Generalinis Konsulatas nuoširdžiai dėkoja aukotojams, aukų rinkėjams bei kitaip pasidarbavusiems ir visiems linki laimingų 1940 metų.

Patirta, kad kai kurie iš lietuvių mano, jog jų aukos eina šelpimui visų pabėgėlių arba gal net ir internuotų lenkų karių. Taip nėra. Lietuvių aukos eina išimtinai tik Vilniaus lietuvių šelpimui.

Be išvardintų aukų, žydai ir lenkai per Gen. Konsulatą išsiuntė 33 perlaidas dovanų giminėms Vilniuje, viso sumoje $2,429.00.

VILNIUS PAVEIKSLUOSE—

•

Binkio ir Tarulio 188 puslapių didelio formato

•

VILNIAUS ALBUMAS

•

Kainavo $4.00, dabar su persiuntimu

TIKTAI

$3.00

•

NAUJIENOS

1739 SO. HALSTED ST.

CHICAGO, ILL.

Taisykite Savo Namus Pakol Viskas Atpigę

Jeigu neturi pinigų, kreipkis į Naujienų spulką,—gausi paskolą ant ilgų metų.

1739 So. Halsted St.

CHICAGO, ILL.

Reaches decay-ridden "Blind Spots" that ordinary pastes, powders . . . even water . . . may not enter

It's here! The most delightfully different tooth paste you ever heard of. When saliva and brush touch the NEW formula Listerine Tooth Paste, supercharged with Luster-Foam detergent, it instantly springs into an amazing "bubble bath" that makes your mouth tingle with life. So fine it surges into and cleans danger spots that ordinary dentifrices may never even have reached. Cleans and polishes areas where some experts say up to 98% of decay starts.

Get the big 25¢ tube, or better still, the double-size 40¢ tube containing more than ¼ pound of tooth paste. At any drug counter. Lambert Pharmacal Co., St. Louis, Mo.

THE NEW FORMULA

LISTERINE TOOTH PASTE

Supercharged with Luster-foam

INSURANCE

(APDRAUDA)

- PILNĄ APDRAUDĄ AUTOMOBILIAMS.
- APDRAUDĄ NAMŲ NUO UGNIES.
- APDRAUDĄ RAKANDŲ.
- APDRAUDĄ NUO VAGIŲ.
- APDRAUDĄ LANGŲ.
- TAVERNŲ ir namų savininkų, kurioje randasi tavernai nuo Public Liabilities.

NAUJIENŲ

Raštinėje per

A. RYPKEVIČIŲ

1739 S. Halsted St.

•

Raštinė atdara kas vakaras iki 8 val. Sekmadieniais — nuo 9 ryto iki 1 val. popiet.

Garsinkitės "N-nose"

TRIJŲ CICERO PARAPIJONŲ PASIKALBĖJIMAS

Uranus yra septinta planeta musų saulės. Jis randasi apie 19 sykių toliau nuo saulės, negu musų žemė ir apkeliauja aplink saulę per 84 metus vieną sykį. Uranus vos tik yra matomas nuoga akimi. Ant jo negali gyventi jokie gyvunai. Jo diametras yra apie 30,000 mylių.

Neptunas yra aštunta planeta musų saulės. Jie randasi apie 30 sykių toliau, negu musų žemė nuo saulės. Neptunas padaro savo kelionę aplink saulę per 165 metus sykį. Jis yra nematomas nuoga akimi. Neptuno diametras irgi yra apie 30,000 mylių. Jokia gyvunija negali ant planetos Neptuno rastis, nes ten yra per šaltas oras.

Ant galo turiu jums priminti, kad 1930 metais kovo 13 dieną liko surasta nauja planeta, kuri buvo pavadinta Pluto. Planeta keliauja per žvaigždyną Geminį. Pluto planeta plaukia per visatos erdvę atsitolinusi nuo musų saulės net per 3,670 milionų mylių. Jam apkeliauti aplink saulę užima net 248 metus. Astronomų apskaičiavimais, jokia gyvybė negali gyventi ant planetos Pluto. Tai tokia yra trumpa apžvalga, mano mieli draugai, musų saulės sistemos planetų.

Petras — Aiškindamas mudviem apie musų saulės sistemos planetas, prisiminei apie žvaigždyną Geminį. Ką tai reiškia tie žvaigždynai, Jokubai?

Jokubas — Matote, mano mieli, mums matomos erdvės arba dangaus visos žvaigždės jau nuo senų senovės astronomų buvo išdalintos į tai vadinamas konsteliacijas arba žvaigždynus. Tokių žvaigždynų senovėje buvo priskaitoma net iki 48. Seniausias ir beveik pilnas aprašymas apie žvaigždes yra užsilikęs Phenomena knygoje, kurią surašė poetas Aratus 270 metais pirm Kristaus. Apie 500 metų dar anksčiau poetas Aratus, Hesiodo raštuose, o ypač Homero epiškose poemose yra jau minimi žvaigždynai Orionas, Sietinas, ir Didžioji Meška, kurią lietuviai vadina Griežulo Ratai. Tie visi pavadinimai žvaigždynų praktiškai liko perimti iš babilonie-čių ir asiriečių, kurie jau kelis tukstančius metų anksčiau graikų buvo labai geri astronomijos mokslo tyrinėtojai.

Šiandien musų laikais, kada astronomijos mokslui liko pritaikyti naujausi ir didžiausi žiuronai, tai žvaigždynų yra priskaitoma net iki 88. Didžiuma iš jų yra matomi per apvalius metus nuo musų žieminės dalies žemės. Kiti gali buti matomi tiktai nukeliavus į pietinę Afriką arba pietinę Ameriką.

Jonas — Na, tai sakyk, Jokubai, ar tos, kaip sakei, mirkčiojančios žvaigždės yra labai didelės ir kodėl jų tiek daug randasi toje erdvėje?

Jokubas — Kas link didumo žvaigždžių, tai tiek galima pasakyti: jos yra astronomų mieruojamos pagal savo šviesos didumą. Nuoga akimi matomų 1-mo didumo žvaigždžių yra apie 20, 2-tro didumo apie 65, 3-čio apie 300, 4-to apie 450 ir 5 ir 6-to didumo apie 5100 žvaigždžių. Mažesnių žvaigždžių kaip šešto didumo jau nėra galima matyti nuoga akimi. Tačiau mažesnių žvaigždžių, kurias nuoga akimi jau negalima užmatyti, randasi šimtai, o gal ir tukstančiai milijonų ir jų niekas negali suskaityti.

Kai kurios žvaigždės yra didelės, aš judviem paduosiu kelotą pavyzdžių. Pirmiausia prisiminkime žvaigždę Aucturus, kuri randasi Bootes žvaigždyne. Ji yra 40 šviesos metų tolumo nuo musų žemės, o jos diametras yra 23 milijonai mylių. Jei čia prisiminsime, kad musų saulė turi tik 864,100 mylių diametrą, tai iš to galėsime matyti, kiek daug ta žvaigždė yra didesnė už musų saulę. Toliau kita žvaigždė vadinama Aldebaron, kuri randasi žvaigždyne Taurus (lietuviškai Jautis Bulius) yra 150 šviesos metų tolumo nuo musų žemės, o jos diametras yra 33 milionai mylių. Trečia, kurią verta paminėti, yra tai surasta nauja žvaigždė 1938 metais ir pavadinta Epsilon Aurigae. Ją surado Yeskes observatorijos direktorius Otto Struve (Williams Bay, Wis.). Tos naujos žvaigždės Epsilon Aurigae diametras yra apie 2593 milijonai mylių. O jos tolumas nuo musų menkos žemės yra apie 500 milijonų šviesos metų.

Petras — Sakyk, Jokubai, kas yra tie šviesos metai, apie kuriuos tu mudviem su Jonu aiškini?

Jokubas — Šviesos metai reiškia tą, kiek toli šviesa nukeliauja per metus lėkdama po 186,284 mylių per sekundę. Tai judu galite labai lengvai padaryti surasdami, kiek yra sekundų 365 dienose, ir tada padaugindami ant 186,284 mylių. Tada turėsite vienus šviesos metus.

Jonas — Tu, Jokubai, čia mudviem papasakojai daug negirdėtų dalykų. Bet sakyk, ar tie tukstančiai milijonų žvaigždžių yra panašios į musų saulę?

Jokubas — Taip. Visos kaip didžiausios, taip ir mažiausios žvaigždės yra tai degą erdvės kunai ir yra panašios į musų saulę. Skirtumas tik tas, kad jų karštis yra daug sykių didesnis, negu musų saulės. Be to, vienos iš žvaigždžių yra mėlsvos spalvos, kitos raudonos, o dar kitos balsvos spalvos.

Petras — Tu, Jokubai, labai puikiai mudviem išguldei pamatinius astronomijos klausimus. Tačiau per visą tą pasikalbėjimo laiką aš vis laukiau progos tavęs paklausti vieno dalyko, kuris man labai rupi, o taipgi ir Jonui bus įdomu žinoti. O tas klausimas yra štai koks: jei musų saulė, kuri yra, kaip tu sakai, viena iš mažesnių žvaigždžių, tačiau turi net 9 planetas arba tokias žemes kaip musų kad yra, tai aš noriu žinoti, ar kitos žvaigždės, kurių sakai yra net milijonai, turi taip pat panašias musų saulei planetas ar ne?

Jokubas — Pagal dabartinių astronomų tyrinėjimus, jie mano, kad tos kitos žvaigždės arba saulės turi turėti savas planetas. Nes kitaip butų labai nelogiška manyti, kad musų saulė budama viena iš mažesnių žvaigždžių turi net 9 planetas, o kitos žvaigždės neturėtų nė vienos. Vien dėl to, kad milijonai jų yra daug didesnės ir karštesnės, negu musų saulė.

Petras — Labai gerai, kad tu, Jokubai, pripažįsti, kad ir kitos žvaigždės arba saulės turi savo planetas. Todėl dabar aš noriu tavęs, Jokubai, paklausti, — jei ant musų žemės, kuri yra viena iš mažesnių planetų musų saulės sistemos, yra prisiveisę įvairiausių gyvunų ir net pats Dievas matė reikalo sutverti žmogų ant jos, tai kaip yra su milijonais tų tolimų žvaigždžių-saulių planetomis? Ar ant jų irgi yra gyvunai, ir ar Dievas taip pat sutvėrė tokius pat žmones ant jų planetų, kaip mes, ar ne?

Jokubas — Mano mielas Petrai, čia tu pakėlei labai įdomų ir svarbų klausimą. Tačiau šį vakarą aš nespėsiu jums šį klausimą išguldyti. Bus geriau, jei judu užeisite kitą šeštadienį tą klausimą aptarti. Kadangi tas yra labai svarbus ir gilus klausimas, tai kitą šeštadienį nesivėluokite užeiti anksčiau, kad mes turėtumėm gana laiko pakalbėti apie gyvybės klausimą ant kitų saulių planetų.

Petras — Na, lik sveikas, Jokubai. Ačiu labai tau už išguldymą mudviem su Jonu apie planetas ir žvaigždes.

Jonas — Lik sveikas, Jokubai, einu ir aš sykiu.

Jokubas — Likite sveiki, mano mieli draugai. Užeikite kitą šeštad.enį. —**Cicero Jokubas.**

(GALAS)

TAUPYKITE PINIGUS ŠIOJ SAUGIOJ ĮSTAIGOJ

1. Kiekvienos ypatos pinigai yra apdrausti iki **$5,000.00** doleriu—By An Agency of the U.S. Government.
2. Pinigus galite pasiimti kada norite ir kiek norite.
3. NEBUVO MAŽIAUS IŠMOKĖTA DIVIDENDŲ kaip 4%

Jeigu padėsite pinigus iki Jan. 10, DIVIDENDAI rokuosis nuo Jan. 1.

SKOLINAME pinigus ant pirmų Morgičių nuo 1 iki 15 metų, mėnesiniais lengvais atmokėjimais.

GEDIMINAS BUILDING & LOAN ASSOCIATION

4425 So. Fairfield Avenue

Lafayette 8248

CHARLES ŽEKAS, Sekretorius

PASTOVUMAS

Tą liudija įstaigos 44-rių metų gyvavimas

Ši bendrovė, kaip musų tauta, yra įsteigta ant namų kurie yra savininkų apgyventa. Nerasite saugesnės vietos taupyti savo pinigus.

ĮSIGYKITE NAMĄ PER MUSŲ LENGVO IŠMOKĖJIMO PLANĄ, ANT ILGŲ METŲ!

DABAR MOKAME 3½%

Keistučio Loan & Building Ass'n. No. 1

3236 South Halsted Street

Tel. Calumet 4118 Jos. M. Mozeris, Sec'y

Indėliai kiekvieno taupytojo apdrausti iki $5,000 Federalinėje įstaigoje.

NAUJIENŲ SKAITYTOJŲ KONCERTAS

SEKMADIENĮ

Sausio-January 14 d. 1940

Rubsiuvių Svetainėje

333 SOUTH ASHLAND AVENUE

Visi "Naujienų" skaitytojai, kurie prie durų parodys kvitą už apmokėtą prenumeratą, bus įleidžiami veltui.

Šiame Koncerte bus išdalinta dovanos kontestantams ir skaitytojams. Bus labai gražus programas, kurį išpildys Chicagos Liet. Vyrų Choras, po vadovyste K. STEPONAVIČIAUS.

:-: Sokiams grieš GEORGE STEPONAVIČIAUS orchestras :-:

Svečiams Įžanga 40c Asmeniui.

:-: KANADOS LIETUVIŲ ŽINIOS :-:

Iš Sunų ir Dukterų K. L. S. P. Dr-jos St. Boniface ir Winnipego 7-tos kuopos susirinkimo

WINNIPEG, Man. — Gruodžio 10 dienos 1939 m. 7-tos kuopos įvykusiame susirinkime tarp kitų kuopos reikalų buvo svarstomas iš Centro gautas laiškas susijęs su Centro pildomojo komiteto išleistu patvarkymu ryšium su pravedimu draugijos vajaus gavimui naujų narių. 7-ta kuopa sutiko priimti C. P. K. išleistus patvarkymus ir uždėtas kuopoms kvotas gavimui naujų narių.

Taipgi 7-ta kuopa sutiko ir su Centro nustatytomis vajininkams dovanomis, kurios bus duodamos vajininkams, kurie išpildys kvotas.

Vajininkai 7-toj kuopoj apsiėmė pasidarbuoti arba stoti į kontestą draugai M. Bukauskas ir J. G. Paliliunas. Tikimės, kad vajininkai stengsis laimėti paskirtas dovanas.

Iš kitų svarbesnių kuopos reikalų buvo išrinkimas 7-tos kuopos naujos valdybos 1940 metams. Į valdybą išrinkti pirmininku W. Staponavičius, vice-pirm. J. G. Paliliunas, protokolų raštininku L. Burba, finansų sekr. P. Gutauskas, iždininku Ann Gudžiunienė, buvusio iždininko žmona; kontrolieriais E. Skinulis, F. Paknienė, P. Puras.

Iš visų paminėtų asmenų į valdybą įeina trys nauji kuopos nariai, kurie dar pirmu sykiu išrinkti į kuopos valdybą, tai yra užrašų raštininkas L. Burba, kurio gabumų tame darbe dar nesame patyrę. Linkiu jam gerų pasekmių pasidarbuoti draugijos labui. Antra yra draugė Gudžiunienė. Tai rimta moteris. Tikimės, kad savo užsidėtas pareigas atliks tinkamai ir sąžiningai. Trečias tai dar jaunas ir pilnas energijos vyrukas E. Skinulis, kuris tik dar neseniai persikėlė iš Toronto 1-mos kuopos Winnipegan. Turime vilties, kad šis jaunuolis bus labai naudingas musų organizacijai ir visam Winnipego lietuvių veikimui.

Tarp kitų svarbesnių draugijos reikalų buvo paskelbtas ir Centro pildomojo komiteto trijų mėnesių trečio ketvirčio atskaita, iš kurios pasirodo, kad musų draugija vis po biskį auga kaip narių skaičium, taip ir finansiniai. Tas kreditas, žinoma, priklauso C.P.K., kad jis tinkamai ir rupestingai veda draugijos reikalus.

Dar kiek iš svarbesnių vėliausių kuopos įvykių, — 7-ta kuopa neteko dviejų draugijos narių.

Narys Ipolitas Fergizas tragingai žuvo ugnyje: taip sudegė, kad iš jo vos keli svarai teliko palaikų. Velionį ištiko nelaimė netoli nuo Brandono miesto, Man. Teko sužinoti, kad jis turėjo apie minėtą vietą savo ūkį. Apie jo tragingą mirtį dar nesužinota smulkmeniškai, tik patirta iš policijos, kad jis yra žuvęs ugnyje.

Antras narys tai Antanas Valiauga, kuris po sunkios ir ilgos ligos ir po sunkių kelių operacijų neįstengė išlaikyti savo gyvybės. Gruodžio 14 į 15 naktį 12 val. 15 minučių atsiskyrė iš gyvųjų tarpo, palikdamas nuliudime žmoną savo sunų Lietuvoje ir visas gimines. Velionis buvo palaidotas pagal jo žmonos pageidavimą su bažnytinėmis apeigomis.

Kadangi jis buvo draugijos narys, tai paskutiniam jo pagerbimui jo lavonas buvo atvežtas į Winnipego Lietuvių svetainę. 7-ta kuopa kaipo savo narį uždėjo ant jo karsto vainiką ir draugai prie mirusio draugo stovėjo budėtojais: S. Paknis, A. Urbonas, K. Plečkaitis ir Ponkus. Mirusio karstą nešė draugai V. Lepeška, L. Jasilionis, K. Plečkaitis, M. Rakauskas, Mickunas ir Ponkus. Iš svetainės mirusį draugą į bažnyčią; iš ten į kapus palydėt draugo į amžiną atilsį susirinko nemažas burelis lietuvių, kuriems aplinkybės leido. Prie mirusio karsto 7-tos kuopos pirmininkas M. Vidrukas pasakė trumpą kalbą, ir velionis tapo palaidotas St. Mary's kapinėse gruodžio 16 d. 1939 m.

Velionis įstojo į pašalpinę draugiją 1932 m. ir išbuvo draugijos nariu iki atsiskyrimo iš gyvųjų tarpo. Jis buvo kilęs iš Paželvių kaimo, Želvos valsčiaus, Ukmergės apskrities. Kanadoj išgyveno daugiau kaip dešimt metų. Lai buna jam ramybė.

J. G. Paliliunas

Toronto, Kanada

Trumpai apie viską.

Susirinkimas.

Š. m. sausio 7 d., 3 v. p.p. 86 Bellwoods ave. yra šaukiamas Toronto Liet. Soc.-Demokratų kuopos nariai prašomi dalyvauti susirinkimas. Visi kuoops nariai prašomi dalyvauti ir svarstyti savo reikalus. Taip pat kuopos komiteto vardu esate kviečiami visi socialistinio darbininkų judėjimo draugai ir simpatikai atvykti į šį susirinkimą, tapti kuopos nariais ir dirbti kilnų darbą su jau dirbančiais draugais. Darbininkų kova už buvį, laisvę ir geresnį gyvenimą deda mums visiems pareigą. Kiekvieno klasinei susipratusio darbininko ir darbo inteligento pareiga buti kuopos nariu ir veikti. Vadintis socialistu, neprigulėti organizacijai — reiškia, nieko neveikti. Nieko neveikti šiandien yra nusidėjimas ir gėda prieš save ir visą darbininkų judėjimą. Atlikti dalį garbingos pareigos yra galima tik organizuotu veikimu.

Kp. Sekretorius

PROGRESUOJA.

Sekant "Naujienų" kontesto eigą Toronte, kur energingai darbuojasi "Naujienų" ir kitų pažangiųjų laikraščių platinime musų visuomenės veikėjas — kontestantas Augustas Frenzelis teko patirti jo sunkaus darbo didelės pasėkmės gavime naujų skaitytojų, neskaitant keliasdešimt atnaujintų. Džiugu, kai musų lietuviai biznieriai domisi "Naujienomis" ir prenumeruoja jas. Šiomis dienomis į progreso frontą įstojo sekantys biznieriai užsiprenumeruodami "Naujienas".

J. Grubevičius, savininkas didelės bučernės ir groser krautuvės adresu 881 Dundas St., p. Grubevičius yra senas biznierius lietuvis ištobulinįs krautuvę ir patarnavimą. Ypatingai mėsos pirkėjams didelis pasirinkimas. Kai kurie mėsos gaminiai yra gaminami patics Grubevičiaus bučernėje ir turi lietuvišką skonį. Klijentus aptarnauja trys samdomi lietuviai bučeriai ir pardavėjai. Kadangi pp. Grubevičiai yra pažangus žmonės, priklausą SLA Toronto kuopai, yra rėmėjas pažangių organizacijų nuolatinėmis aukomis ir darbu, o paskutiniuoju laiku įstojo į didžiąją naujieniečių armiją užsisakydamas "Naujienas". Toronto lietuviai kreipdami dėmesį pirkimo reikalais visuomet kreipkitės į pp. Grubevičių krautuvę, 881 Dundas St. Pirkdami čia visuomet gausite įvairaus pasirinkimo, aukštos kokybės prekes, teisingą svorį ir mandagų patarnavimą už neaukštesnę kainą kaip pas svetimtaučius.

— ● —

Pp. Kazlauskai gyvena 83 Gorevale ave. ir tuo pačiu adresu užlaiką groserio krautuvę atsinaujino "Naujienas" metams. Be šios krautuvės, p. Kazlauskas su p. Lyku atidarė naują, moderniškai įrengtą bučernę ir groserną adresu 716 Queen st., W. Šios krautuvės savininkai užlaiko geros rųšies mėsas ir kitus valgomus produktus. Pp. Kazlauskai yra seni naujieniečiai, kitais žodžiais sakant, pažangųs žmonės. Kazlauskų šeima populiari tuo, kad visa šeima priklauso SLA Toronto kuopai, o Kazlauskų jaunos dukrelės, be to, priklauso ir "Aušros" chorui. Geros dainininkės.

Pp. Kazlauskų šeima visur ir visuomet su lietuviais. Todėl ir Toronto lietuviai, kam yra patogu, turėtų pirkimo reikalais eiti į Kazlauskų krautuvę 716 Queen St. Prekės geros rųšies, visuomet šviežios, kaina neaukštesnė kaip kitur. Patarnavimas teisingas ir geras.

— ● —

Mikalajunas 17 Maple ave., Weston, Ont. Šiuo adresu užlaiko duonos kepyklą. Kepa įvairios rųšies duoną.

Duona iškepta visuomet šviežia pristatoma į namus. Ypatingai juoda ruginė lietuviška duona — aukštos rųšies duona. Daugelis Toronto lietuvių jau valgo tą duoną ir kitos nenori. Visi valgo duoną, bet gal yra lietuvių, kurie nevalgo Mikalajuno lietuviško skonio duonos, kuri skanesnė ir maistingesnė už kitas duonas. Jei dar nevalgei Mikalajuno duonos, tai, pabandyk. Paragausi — kitos nenorėsi. Kreipkis virš nurodytu antrašu arba telefonuos 112 ir duona bus pristatyta į namus. Pp. Mikalajunai yra ne tik geri lietuviškos duonos kepėjai, bet ir kaip žmonės, nuoširdus ir malonus. Draugiški rėmėjai įvairių lietuviškų parengimų ir yra "Naujienų" skaitytojai.

— ● —

J. Komičaitis užsirašė "Naujienas" metams; p. Komičaitis adresu 668 Queen St. W. užlaiko lietuvišką valgyklą. Lietuviai, kurie valgote valgyklose, pabandykite užeiti į London Cafe ir persitikrysite, kad čia pusryčiai, pietųs ir vakarienė gaminama pagal lietuvišką skonį, švariai ir maistingai, nes viskas gaminama iš aukštos rųšies produktų. Komičaičio valgykla ypatingai pasižymi geros sriubos gaminime. Gaminami ir pagal anglų skonį įvairųs valgiai.

Patarnavimas mandagus. Kainos prieinamos. Valgyti reikia, už dyką niekas nemaitina, tai kodėl nevalgyti lietuviškoje valgykloje. Pp. Komičaičiai yra geri lietuviai biznieriai kaip daugelis kitų lietuvių biznierių, kurie remia lietuvius, todėl mes lietuviai remkime šį pažangų lietuvį biznierių.

— ● —

Daktaras R. Veinstein atsinaujino "Naujienas" metams. Daktaras, berods, atvyko iš Chicagos. Tai pirmas ir vienintelis daktaras kalbąs lietuviškai. Nors daktaras nėra lietuvių tautybės, bet vartoja laisvai lietuvių kalbą, domisi lietuvių gyveniniu. Kaipo žmogus yra nuoširdus ir draugiškas. Daktaras R. Veinstein yra SLA 236 kp. daktaras kvotėjas. Berods, ir Sunų Dukterų Draugijos.

Rimtesnių Toronto Lietuvių organizacijų darbų yra rėmėjas. Politiniame gyvenime nedalyvauja. Kaip profesionalas gilina medicinos mokslą, daug laiko pašvęsdamas to mokslo studijoms. Per politinius akinius žiurint, daktaras yra nepartinis demokratas.

Nors amžiumi daktaras nesenas, tačiau savo profesijoje turi aukštą gydymo stažą ir savo gydymo pareigas visuomet atlieka sąžiningai. Ofisas ir ligonių priėmimo ambulatorija įrengti moderniškai. Turint omenyje, kad daktaras yra atsakąs savo profesijai, sąžiningas, draugiškas ir rėmėjas kilnių lietuvių dirbamų darbų, todėl kiekvienas Toronto lietuvis sveikatos reikalais turėtų kreiptis į Dr. Veinsteiną. Nors kaip jau sakiau daktaras nėra tikra prasme lietuvis, tačiau tarp lietuvių daktaras skaitosi lietuviu. Dėl to Dr. R. Veinsteinas turėtų buti kiekvieno lietuvio šeimos daktaras.

Daktaro ofisas randasi: 326 Bathurst st., Toronto.

— ● —

P-as Schiff, 928 Dundas W. užsiprenumeravo "Naujienas" pusei metų. P. Schiff minėtu adresu užlaiko rubų valyklą. Savo įstaigoje valo, prosija ir taiso įvairius kostiumus. Darbą atlieka greit, gerai ir už prieinamesnę kainą nei kitur. Nors p. Schiff yra žydų tautybės, bet kalba taisyklingai lietuviškai ir yra geras lietuvių draugas. Įdomaujasi lietuviais ir jų gyvenimu. Kaip matote, skaitė lietuvišką spaudą "Naujienas" ir "Liaudies Balsą". Tuo budu remia lietuvius. Todėl mes lietuviai turėtume paremti p. Schiff įstaigą, juo labiau, kad ta įstaiga atlieka darbą pigiau ir neblogiau. Pirkdami ar darydami biznį, darykime su virš minėtais lietuviais biznieriais, kurie remia musų lietuvių organizacijas ir spaudą.

— ● —

Yra keletas lietuvių biznierių ir daugiau Toronte. Bet kadangi jie stovi nuošaliau nuo lietuvių visuomeninio bei kulturinio gyvenimo, todėl manau, kad "Naujienų" skaitytojams sausa jų biznio reklama bus nejdomi. Baigiu. Ieškosiu ką nors įdomesnio parodyti.

J. Šatra

NAUJIENŲ-ACME Telephoto

Suomių kariai žiuri į duoną, kurią kartu su apvirtusiu sunkvežimiu paliko rusų kareiviai.

Iš Winnipego Lietuvių Klubo veikimo

Iš minėto klubo gruodžio mėnesio komiteto tarimo: kadangi nuo įsikurimo klubo arba įsigijimo Winnipege nuosavos svetainės vasario 5-tą dieną sukanka metai, tai klubo komitetas to atžymėjimui nutarė suruošti nuosavos svetainės įsigijimo paminėjimui metinį koncertą, kuris įvyks vasario 4-tą dieną 1940 m.

Paminėjimui programas susidės iš įvairių kavalkų. Koncerte dalyvaus ir svetimtaučių, ukrainų jaunuolių orkestras; taipgi ir Winnipego lietuvių jaunuoliai pasirodys atskiruose kavalkuose. Kurie lanko muzikos mokyklą, parodys savo gabumus įgytus mokykloje ir palinksmins mus winnipegiečius. Bendrai šio koncerto programos pildytojai muzikališkais kavalkais, monologais, prakalbomis, ir sveikinimais, taipgi bus paskelbtas visų metų to klubo nuveikti darbai, kurie yra verti kiekvienam lietuviui žinoti.

Klubo komitetas kviečia visus lietuvius nepraleisti tos progos ir atsilankyti į minėtą metinį parengimą; ne tik kviečia Winnipego arba jos apylinkės lietuvius, bet visus ir provincijoj gyvenančius; taipgi kitų kolonijų lietuviai nepraleiskite tos dienos neatsiminę ir neįvertinę to didelio atlikto winipego lietuvių reikalus, bet ir visos Kanados lietuvių darbo žmonių reikalus.

Todėl kviečiame visus išreikšti savo mintį apie winnipegiečių nuveiktą istorinį darbą asmeniškai kalbomis, ir tolimesni per laiškus.

Mes klubo komiteto nariai tikimės susilaukti iš lietuvių visuomenės pritarimo metiniam musų darbui ir įvairių įvertinimų, taipgi tikime, kad draugai ir draugės nepraleis neįvertinę šio musų atsišaukimo.

Su aukšta pagarba,

Klubo Komiteto įgaliotas,
J. G. Paliliunas,
Sekretorius.

ŠIS TAS IŠ ŠEN IR TEN

Sveiki sulaukę Naujų Metų!

TORONTO, Ont. — Su pradžia 1940 metų, sveikinu visą "Naujienų" štabą ir visus skaitytojus, linkėdama visiems geros sveikatos ir visko, kas jų gyvenimą padarytų maloniu paėmus ir naudingu kitiems.

Aušros Choro Koncertas.

Gruodžio 17 d., sekmadienį, Aušros choras surengė koncertą, Raudonojo Kryžiaus naudai. Nors tą pat vakarą, buvo ir kitas parengimas, bet Aušros choro dainavimo pasiklausyti, susirinko apypilnė salė. Choras išpildė apie 20 mišrių dainų, so. o ir duetų. Kadangi tai buvo metinis koncertas, tai ta proga, vakaro vedėja Stasė Batkienė, pakvietė kalbėti choro dirigentą, Praną Motiejuną, kuris kalbėdamas pabrėžė, jog Aušros choras nėra vienpusiškas, bet yra pasirengęs visiems patarnauti ir kvietė visus, be pažiurų skirtumo, prisidėti kas kuo gali, prie choro palaikymo.

Kiek teko girdėti, publika koncertu patenkinta, o choras dėkingas visiems už atsilankymą ir kviečia atsilankyti ateinantin choro parengiman, kuris įvyks kelių savaičių laikotarpy. Kadangi šis parengimas įvyko sekmadienį, tai įžanga į jį buvo tik su sidabrine kolekta, bet vistik Raudonam Kryžiui buvo perduota $11.00, tiek tai gryno pelno liko.

Karas.

Musų šalis — Kanada, yra kariaujanti šalis. Kol kas, dar nebuvo priverstinos mobilizacijos, nes savanorių pakanka. Dabar jau ne naujiena, susitikti burį kariškių ir šen ir ten; bet kaip didelis skirtumas tarp karo stovio čia ir Europoje — gali matyti tik tie, kuriems teko praeitą pasaulinį karą praleisti ten, prie to verdančio ir ugnim spiaudančio katilo. Man irgi teko but karo sukury, nors netiesioginiai, bet vistik maišytis ir kasdien matyti ką nors naujo, baisaus, žiauraus. Todėl, žiurint čia į jaunus, mokyklos suolus palikusius jaunuolius — kareivius, dažnai pagalvoji: — vargšai jųs, čia nieko nematot iš tų baisių scenų, kurios jųs ten užjury laukia... Ir nejučiomis apsiašaroji.

Šventėms besiruošiant.

Šventėms besiruošiant, ypač dažniau ir visur galima buvo sutikti kareivius. Štai: didelėje departamentinėje krautuvėje, prie muzikos skyriaus, susispietę apie 10 karo lakunų, visi jauni gražųs ir ta pilka uniforma, su mažytėm kepuraitėm ant viršugalvio — padaro juos dar gražesniais, dar smagesniais. Renkasi jie čia dainas kurias per šventes kareivinėse dainuos.

Pianistė jiems kiekvieną parinktą dainą perskambina, o jie susikabinę siubuodami, jai į taktą pritaria ir kartu visi sprendžia: imt, ar ne! Tos pačios krautuvės kafe. Vidurinis baras apvalus, patarnavimas iš vidurio. Aplink barą, šen ir ten sėdi kareiviai. Ateina burys patarnautojų (iš kitų krautuvės departamentų) užkąsti; nors sėdynių tuščių daug — jos pasirenka prie kariškių. Vienas lakunas, jau gerai suaugęs vyras, pasižiuri atsidėjęs, į tokią savo kaimynę ir tartum veidrody — jo mintis gali išskaityti: — žinau ką tu brangioji manai prie manęs sėsdama, bet tau, aš esu nejkandamas... Kita geltonplaukė besiruošdama degti cigaretą, aštriu žvilgsniu, atakuoja, skersai barą, kitoje pusėje sėdintį, jaunutį lakuną. Berniukas pakelia galvą ir jų akys susitinka. Jaunuolis nurausta ir kukliai nuleidžia akis. Jis idealistas, tėvynės gynėjas. Jis ne tam paliko mokyklos suolą, kad pradėti romansuoti, visai ne. Jis pasiryžęs ginti, garbingai kovoti už demokratiją ir jeigu reiks — gyvybę už ją aukoti; bet jis gal dar nežino, kad fronte, kulka — jo gyvybės priešas, moteris — jo sielos. Fronte, kulka žaidžia su jo gyvybe — užkulisuose, moteris žaidžia su jo siela... Ir kas žino, ant kiek jis bus laimingas pasprukti nuo kulkos— ir kaip atsparus, prieš jo valios ir siclos naikintojas... Taip, taip, karas yra baisus daugeliu atvejų.

—Frances

Winnipeg, Man.

Paremkime Vilniečius.

Jau rašiau Winnipego Lietuvių Lietuvos Liaudžiai Ginti Bendro Fronto Komiteto vardu, kad minimas komitetas šaukia masinį lietuvių susirinkimą sausio 7 dieną 1940 m. W. L. Klube adresu: 240 Manitoba Ave. Winnipege, dėl parėmimo Vilniaus krašto lietuvių, nukentėjusių dėl karo.

Taigi, tai dienai besiartinant dar kartą komiteto vardu širdingai kviečiu visus Winnipego ir apylinkės letuvius nepavėluoti atvykti. Susirinkimas prasidės 2-rą valandą po pietų.

K. Beniušis

Toronto, Ont.,

Nepaprastas skandalas lietuvių bažnytinėje svetainėje

Naujus metus belaukiant susirinko visokių pakraipų žmonės ir visi linksmai laiką leido. Bet anglas kunigas, lietuvių parapijos valdonas, pamatęs nepatinkamą A. Frenzelį Lrutualiai stengėsi jį pašalinti. Tarp rimtesnių žmonių pasidarė triukšmas ir daugelis tuoj apleido svetainę.

—S. Taurinskas

JUOKAI

PAGALIAU RADO VIETĄ

Vienos Rytų Prusų parapijos pastorius išeina sakyti pamokslo. Pradėdamas jis sako:

— Šiandien aš, mano mielieji parapijonys, kalbėsiu apie šventąjį Bartolomėjų. Šis šventasis, jo gyvenimas ir darbai mažiausiai mums žinomi. Ir iš tiesų kur jo vieta? Sodinčiau aš jį šalia apaštalo Petro, bet čia jau sėdi apaštalas Povilas. Sodinčiau šalia Povilo, bet čia jau sėdi apaštalas Jonas. Šalia — Jono? Čia sėdi apaštalas Andriejus. Gal šalia Andriejaus, bet čia...

Tuo tarpu atsikelia vienas parapijonis ir taria pastoriui:

— Sodinkit į mano vietą, o aš geriau eisiu namo, negu tokio pamokslo klausysiu!

NAUJIENŲ
METINIS
KONCERTAS
Kovo 31 d., 1940
SOKOLŲ SALĖJE

Diena Iš Dienos

Gažias Vestuves Prisiminus

Gimė Amerikoj, augo Lietuvoj, o laimužę surado **Chicagoj.** Dar jaunutis **Antanas Pavilonis** atsisveikina su tėveliais, broliais, sesutėms ir **Mariampolės** kraštu, ir sugrįžo į Chicagą. Pavyzdingai gyvena. Susiradęs pelningą darbą, dirbo, uždarbį taupė, o vakarais lankė mokyklą. Kitą liuoslaikį sunaudojo kulturingiems reikalams kaip tai: priklausydamas prie chorų, draugysčių ir kitų kulturingų ratelių. Ne vien buvo jų eilinis narys, bet užimdavo pirmenybę: pirmininkų, raštininku, artistu ir t.t. Užimtų daug vietos, norint aprašyti jo darbuotę.

Daugelis mergužėlių jį viliojo; kodėl nevilioti jauną, rimtą ir gražų bernelį? Draugai patarnavo jam apsivesti, bet jis sakydavo, "kad sunku išsirinkti: visos meilios ir gražios". Gal but, kad ir po šiai dienai Antanukas butų "laisve" besigerėjęs, kad nebutų pamatęs tos gražios mėlinakės.

Dalykas tame: 1938 m., prieš Kalėdas, sugrįžo iš Lietuvos, Ukmergės apskr., Vincutė Railytė. Ji, su savo švelniu žvilgsniu, pervėrė jam širdį.

Vestuvės.

Kada rudenį, pageltę medžių lapai puolė, tai tada mylimieji susituokė. Lapkr. 25 d., vestuvės buvo linksmos. Kiek tu sveteliu: sesučių, giminių ir draugelių. Stalai buvo apkrauti gardžiais kepsniais ir pyragais, taipgi ir įvairių gėrimų netruko. Abu jaunieji yra L. J. Kulturos Ratelio nariai. Antanas labai daug pasidarbavo Rateliui: nesigailėjo nei brangaus savo laiko nei lėšų. Jo pastangomis Ratelis išaugo į skaitlingą ir kulturingą burelį. Buvo organizatorius, per du metus pirmininku veikloj komisijoj. Kaip čia ir surašysi. Šiems metams taipgi liko išrinktas pirmininku. Už tai Ratelis, lyg pasidėkodamas, jį pagerbdamas—skaitlingai atsilankė į puotą ir įteikė gražią dovanėlę. Nebuvo motinėlės, nei seno tėvelio, bet L. J. K. Ratelis patarnavo ir saldžias daineles dainavo. Ratelietės prie stalų patarnavo, o pirmininkas—B. Lėksna su choro pirmininku—V. Raila buvo toastmeisteriais; Choro mokytoja—D. Judzintavičienė su sesute N. Ramanauskas ir B. Laucyte per mikrofoną, orkestrai pritariant, dainavo-liuliavo visokias dainas. Ne vienam gaili ašara nuriedėjo, arba šypsena liepsnojo.

L. J. K. Rateiis užjaučia savo narius puiku buti jo nariu. Visur ir visados, nelaimėje, varge ar džiaugsme — Ratelis padeda pergyventi.

Tai taip ir užsibaigė tos šaunios vestuvės. Visiems linkint ko didžiausios laimės.

Atsilankęs į Choro pamokų, su savo žmonele, jaunasis karštai padėkojo chorui ir Rateliui. Pasižadėjo dar daugiau padirbėti Kulturiečių labui. Aš, kaipo draugas, linkiu daug laimužės. Tegul negęsta ta meilės ugnelė, kuri užsiliepsnojo jusų jaunose širdyse.

Draugelis.

ONA HARMONIENĖ, po tėvais Mikalauskaitė.

Persiskyrė su šiuo pasauliu gruodžio 29 d., 11:30 val. vakaro, 1939 m., sulaukus 63 metų amž., gimus Tauragės apskr., Eržvilkio parap., Butaičių kaime.

Amerikoj išgyveno 40 m.

Paliko dideliame nuliudime vyrą Franciška, augintinę Juozapą Paliulis ir kitas gimines, o Lietuvoje—pusseserę Petronėlę Jensevičienę ir šeimą.

Kunas pašarvotas koplyčioj, 1735 Wabansia Ave.

Laidotuvės įvyks trečiadienį, sausio 3, 1:30 val. popiet, Iš koplyčios bus nulydėta į Lietuvių Tautiškas kapines.

Visi a. ą. Onos Harmonienės giminės, draugai ir pažįstami esat nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jai paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliudę liekame,

VYRAS IR GIMINĖS.

Laid. Dir. Lachawicz ir Sunai, tel. CANAL 2515.

URBA Gėlės, Mylintiems, Vestuvėms, Bankietams, Laidotuvėms, Papuošimams
GĖLININKAS
4180 Archer Avenue
Phone LAFAYETTE 5800

LOVEIKIS Siunčiam Gėles Telegramu į Visas Pasaulio Dalis
KVIETKININKAS
Gėlės Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams
3316 So. Halsted Street
Tel. YARDS 7308

A. ✚ A.

JUOZAPAS NAURONIS

Persiskyrė su šiuo pasauliu Sausio 1 d., 3:00 val. ryto, 1940 m., sulaukęs senatvės amžiaus, gimęs Panevėžio apskrity, Pušalotų parap., Dragonių kaime. Amerikoj išgyveno 45 metus.

Paliko dideliame nuliudime sesers vaiką Joną Zelis ir jo šeimyną, giminę Juozapą Ališauską ir jo šeimyną ir kitas gimines.

Kunas pašarvotas Lachavičiaus koplyčioj, 2314 W. 23rd Pl. Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, sausio 4 d., 8:30 val. ryto iš kopl. į Aušros Vartų parap. bažnyčią, kurioje atsibus gedulingos pamaldos už velionio sielą, o iš ten bus nulydėtas į Šv. Kazimiero kapines.

Visi a. a. Juozapo Nauronio giminės, draugai ir pažįstami esat nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą. Nuliudę lieka,

GIMINĖS.

Laid. Dir. Lachawicz ir Sunai, Tel. CANAL 2515.

VINCENTAS RAZUTIS

Gyveno 2554 West 39th Place, Lafayette 2358

Persiskyrė su šiuo pasauliu Gruodžio 31 d., 4:20 val. popiet, 1939 m., sulaukęs 50 metų amžiaus, gimęs Lietuvoj Kretingos apskr., Veviržėnų parap., Lamsodės kaime.

Amerikoj išgyveno 33 metus.

Paliko dideliame nuliudime mylimą moterį Antaniną, po tėvais Skirmontaitę, augintinį sunų Kazimierą, seserį Petronelę, jos sunų Juozapą Bliudžius, švogerką Oną ir švogerį Povilą Čekanauskus ir šeimą, švogerius Joną ir Kazimierą ir šeimyną Skirmontus; švogerį Joną ir šeimą Knitus ir kitas gimines. Lietuvoje—seserį Barborą ir švogerį Petrą Gruzdis.

Priklausė prie Chicagos Lietuvių Draugijos, Keistučio Pašalpos Klubo, Lietuvių Amerikos Piliečių Klubo ir L. D. S. 76 kuopos.

Kunas pašarvotas J. Liulevičiaus koplyčioj, 4348 South California Ave. Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, sausio 4 d., 8:00 val. ryto iš kopl. į Nekalto Prasidėjimo Pan. Šv. parap. bažnyčią, kurioje atsibus gedulingos pamaldos už velionio sielą, o iš ten bus nulydėtas į Šv. Kazimiero kapines.

Visi a. a. VINCENTO RAŽUTIS giminės, draugai ir pažįstami esat nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliudę liekame,

MOTERIS, SUNUS, SESUO, ŠVOGERKA, ŠVOGERIAI IR KITOS GIMINĖS.

Laid. Direktorius J. Liulevičius, Tel. LAFAYETTE 3572.

NAUJAUSI IR GERIAUSI
RAKANDAI
PIGIAUSIA KAINA—CASH ARBA LENGVAIS IŠMOKĖJIMAIS
BARSKIS FURNITURE HOUSE, Inc.
"THE HOME OF FINE FURNITURE" SINCE 1904
1748-50 West 47th St. Phone Yards 5069

Išsiėmė Leidimus Vedyboms
Chicagoj)

Godfrey Lindskog, 26, su Estelle Koncus, 25

Kasmer Kaslauskis, 55, su Barbara Girkantas, 48

Joseph Merzlock, 63, su Teresa Radosevich, 54

William Husarik, 28, su Ana Kanopka, 26

Edward Jozwick, 23, su Marie Roback, 24

Reikalauja Perskirų

Bruno Tassione nuo Wanda Tassione

M. Kemešienė Išvyko Detroitan

Praleidusi Naujų Metų šventes Chicagoj, p. **Marija Kemešienė** vakar vakare išvyko atgal Detroitan, Mich., kur ji dabar gyvena. Ji yra Detroito SLA generalė organizatorė ir pirmam vajuj laimėjo pirmenybę.

Ji lankėsi "Naujienose" ir perdavė naujienieciams Detroito draugų linkėjimus.

Pirkite tose krautuvėse, kurios garsinasi "NAUJIENOSE"

JONAS SEREIKIS
(gyv. adr. 3828 S. Lowe Ave.)

Mirė gruod. 31, 1939 5 val. vakare.

Gimęs Lietuvoje, Panevėžio apskr., Naujamiesčio parap., Naukautų kaime.

Amerikoje išgyveno 32 met.

Paliko dideliame nuliudime moterį Barborą, po tėvais Litkevičiutė, 3 sunus: Joną, marčią Silviją, Julijoną, marčią Frances, Antaną ir marčią Sofiją, dukterį Oną, brolį Petrą, seserį Anelę Zubrickienę ir jos šeimą (Goodman, Wis.), pusseserę Magdaleną Grajauskienę, švogerį Benediktą, Jievą Skirgailą i rjos šeimą, švogerius Joną ir Jurgį Litkevičius ir jų šeimas, pusbrolius Viktorą ir Albin Sereikius ir jų šeimas ir daug kitų giminių. Lietuvoje paliko tėvą Juozapą, 2 seseris: Agotą Eringienę ir Veroniką Eringienę, ir pusseserę Poloniją Kriaučiunienę.

Kunas pašarvotas S. P. Mažeikio koplyčioj, 3319 S. Lituanica Ave. Laidotuvės įvyks ketvirtad., sausio 4, 1940 m. Iš koplyčios 8:30 v. ryto bus atlydėtas į Nativity par. bažnyčią, 37th ir S. Union Ave., kurioj įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus-ges ir pažįstamus-as dalyvauti laidotuvėse. Nuliudę:

Moteris, Sunai, Marčios, Duktė, Brolis, Sesuo, Pusseserės, Švogeris, Pusbrolis.

Laid. Dir. S. P. Mažeika, tel. YARDS 1138.

Sukėlė $38.50 Vilniaus Lietuvių Šelpimui

Rinks Aukas Per Keturis Susirinkimus

WEST SIDE — Lietuvių Piliečiu Darbininku Pašalpinis Kliubas paskyrė $25.00 iš savo iždo Vilniaus gyventojams sušelpti, taipgi parinko aukų tarp savo narių. Kliubas tai darys per keturis susirinkimus.

Po vieną dolerį jau aukavo šie nariai: W. Neffas, Petras Slogeris, Zigmas Višniauskas, Jonas Tamošiunas ir G. Simanavičius. Smulkių aukų surinkta $8.50, tokiu budu susidaro $38.50. Tai nebloga pradžia. Manau, kad ir ateityj kliubiečiai neblogai pasižymės. Pinigai bus įteikti Lietuvos konsului.

Susirinkimas įvyko gruodžio 24 d., W. Neffo salėj, 2435 So. Leavitt Street. Narių buvo nemažai. Susirinkimas pradėjo ramiai, nors buvo renkama valdyba ateinantiems metams. Paliko visi senieji viršininkai.

Sena ir Veikli Organizacija

Lietuvių Piliečių Darbininkų Pašalpinis Kliubas yra sena ir veikli organizacija. Dar ir dabar ji auga. Štai, neseniai prisirašė sekami nauji nariai, Alex P. Baltutis ir Kazimiera Slogerienė. Abu jauni, Amerikoj gimę lietuviai.

Lapkričio 4 d., kliubas buvo surengęs metinį balių, kuris davė nemažai pelno.

Kodel Taip Yra?

Kliube turime nemažai gabių narių, bet nežinia kas yra, kad jie, iškyrus kelis, susirinkimų nelanko. Kliubas neblogai tvarkosi, bet butų galima tvarkytis dar geriau, jeigu visi nariai kreiptų atydą ir prisidėtų darbu ir sumanymais prie kliubo gerovės. Už susirinkimo sienų kai kurie labai daug kalba, bet susirinkimuose tyli lyg balsą praradę. Gerbiamieji, nebukit bailiai. Jeigu turite gerų sumanymų, iškelkite juos susirinkimuose. Jeigu bus geri—nariai priims, jeigu ne—nariai atmes. Bet keldami naujus sumanymus, darydami įnešimus susirinkimuose, tuo tik prisidėsite prie kliubo gerovės. Jeigu visi nariai diskusuotų gatvėj ir į susirinkimus neitų, tai kaipgi kliubas galėtų gyvuoti.

Dalyvaukim susirinkimuose ir dalyvaukim jų diskusijose. Tik tokiu budu galima organizaciją palaikyti.

S. BARANAUSKAS
Koresp.

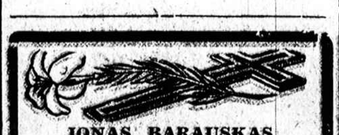

JONAS BARAUSKAS
(BARREN)

Persiskyrė su šiuo pasauliu Sausio 1 dieną, 6:45 val. vak., 1940 m., sulaukęs pusės amž., gimęs Raseinių apskr., Girkalnio parap., Surmantų km.

Amerikoj išgyveno 28 m.

Paliko dideliame nuliudime 2 dukteris, Stellą Godfrey, žentą Earl, Nellie, dėdę Antaną Vaštartą ir jo šeimyną, ciocę Daujotienę ir jos šeimyną ir daug kitų giminių Lietuvoj. 3 seseris: Stellą, Kazimierą ir Bronislavą, 2 brolius Franciškų ir Stanislovą.

Kunas pašarvotas kopl., 3319 So. Lituanica Ave. Laidotuvės įvyks Ketvirtadienį, sausio 4 d., 1:30 val. popiet. Iš koplyčios bus nulydėtas į Lietuvių Tautiškas kapines.

Visi a. a. Jono Barausko giminės, draugai ir pažįstami esat nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliudę liekame,

Dukterys, Žentas, Dėdė, Ciocė ir Giminės.

Laid. Dir. Lachawicz ir Sunai, Tel. CANAL 2515.

Vieša Padėka

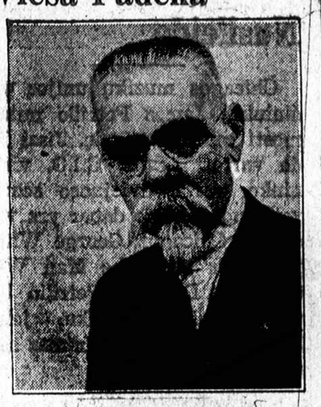

Didžiųjų švenčių proga ir Naujais Metais nepaprastai daug aplaikiau pasveikinimų ir dovanų, brangių dovanų, — ypač nuo moterų-motinų. Neįmanoma visoms ir visiems asmeniškai paačiuoti. Todėl lai bus leista man paačiuoti viešai per laikraščio skiltis ir tarti garsiai žodis **Ačiu!**

Prisipažinsiu, kad mane didelei jaudino gautos dovanos ir širdingi pasveikinimai, ypačiai nuo motinų.

Tad meldžiu priimti kuoširdingiausį Ačių ir pasižadu, kad nepailstančiai dirbsiu ir visų lietuvių, ypač motinų naudai.

D-ras Med. A. L. Graičunas,
3312 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

Štai Kaip Burelis Lietuvių Sutiko Naujuosius Metus

Linksmos Žagariečių Sutiktuvės

Sekmadienio išvakarėse p. Rudauskų pastogėj susirinko didelis burys žagariečių ir šiaip kitų svečių. Vajšinos, ir Juozui Balakui su jaunuoliu Barčiu smagias polkas-valcus grojant, šoka jų linksmas daineles dainavo. Kiti sikstiką pliekė. O Mieravičienė, Borisas, Kasparaitienė, Klevinskienė, Arlauskienė ir kitos rengė karališką bankietą žemutinėj salėj.

Nerimauja, daugelis į laikrodėlius pažiuri. Jau visai eina prie pabaigos 1939.

"Senas Diedas" Išvažiuoja - - -

Štai pasirodo senieji (vaidino F. Povilaitis) metai, nuvargęs pasenęs diedas. Eina lazda pasiremdamas su savo prirengtu kelionės portfeliu. Nabogas nebeturi jėgų, klumpa, griuna ant žemės. Pasigirsti svetainėj šuviai, muzika griežia, smarkiai triukšmingai palydi senį į amžinastį.

Štai, baltuose rubuose, kaip angelėlis, jaunieji metai, bėga į ratą linksmutis, jaunutis kudikis. Visi džiaugiasi juo. Žagarietis Antanas Buivydis iš džiaugsmo pabučiuoja šį gražų 1940 vaikiuką.

Pasipylė sveikinimai linkėjimai. Bučiuojasi vyrai su žmonomis, vaikinai su merginomis, skamba maži ir dideli stikliukai. Gaspadinių prašomi eilėmis leidžiasi į žemutinę salę, kur stalai nukrauti "home made" valgiais ir papuošti puikiom gėlėm. Draugiškumas-nuoširdumas visų veiduose.

Malonu buvo matyti šią laisvą kampaniją, sulaukusią naujus metus su pakilusiu upu. Tikrai buvo ko prisisotinti. Apart kitų skanumynų, buvo nepaprastai skanus pyragas, kurį iškepė p-ia Borisienė. Ona Klevinskienė vaišino iš Žagarės pertrauktomis minagomis. Žagariečiai Stoniai iš Ciceros ir kiti specialiais trunkais vaišino. Buvo — geri draugai Vaškeliai, Kvainiauskienė, Masiuliai, Žičkus, ir kiti žagariečių prieteliai.

R. Š.

Skelbimai Naujienose duoda naudą dėlto, kad pačios Naujienos yra naudingos.

Naujų Metų Kudikis

Tamas Baliukas

Kai Tamas Baliukas, p. p. Onos ir Domininko Balių sunus užaugs, jis galės pasigirti savo draugams, kad yra "Naujų Metų Kudikis". Jisai gimė sausio 1 d., 0:01 valandą ryto, Naujiems Metams vos prasidėjus.

Motina ir kudikis guli šv. Kryžiaus ligoninėje, ir abu laikosi stipriai.

Tamukas svėrė 10 svarų ir 6 uncijas, o dydžio buvo net 20 colių.

Pp. Baliai (Bales) gyvena adresu 6558 So. Morgan st.

Naujų Metų Sutiktuvės Roselande

Rateliečiai Baliavojo.

ROSELAND. — Lietuvių Scenos Mylėtojų Ratelis Naujų Metų pasitikimui turėjo linksmą baliuką Uršulės ir Stepono Dilių namuose. Svečių ir ratelio narių prisirinko didokas burys, visi turėjo daug malonumo.

Vakarėniaujant pasitikus Naujus Metus, buvo kalbų su linkėjimais rateliui dar ilgai gyvuoti. Susirinkusiųjų svečių tarpe buvo pp. Kazimieras ir Marė Pažarskai, kuriems teko vadovauti dainų programui. Pp. Pažarskai padainavo keletą gražių dainelių, kurios tikrai puošė šį Naujų Metų sutiktuvių baliuką ir suteikė dalyviams daug malonumo. —N.

Rengia Bankietą Naujų Narių Įvesdinimu

Ryt SLA 63 Kp. Metinis Susirinkimas.

BURNSIDE. — SLA 63 kp. metinis susirinkimas įvyks ketvirtadienį, sausio 4 d., 140 m., Tuley Park salėj. Gerbiamieji 63 kp. nariai malonėkite atsilankyti viršminėtan susirinkiman, nes yra svarbus. Bus įvesdinimas naujos kuopos valdybos, kuri yra išrinkta 1940 m., ir taipgi bus renkami darbininkai bankietui, kuris yra rengiamas įvesdinimui naujų narių, kurie prisirašė prie 63 kuopos per pirmą pažangos vajų.

Taigi, gerbiamieji įvesdinimo bankietas įvyks šeštadienį, 6 d. sausio, K. of P. svetainėj, 9231 Cottage Grove av., Burnside. Pradžia 7 val. vak. įžanga tik 50c yp. Gausit skanią vakarienę ir prie to dar įsigerti. Širdingai užkviečia narius ir svečius.

—Komitetas A. L.

SUSIRINKIMAI

SLA 226 KUOPOS metinis susirinkimas įvyks trečiadienį, sausio 3, 7:30 val. vakaro, Grigaičio svetainėje, 3804 Armitage ave. Nariai ir narės, nepamirškite atsilankyti. Bus įvezdinta naujai perrinkta valdyba. —J. Naujalis, už. rašt.

S. L. A. 36 KUOPA laikys metinį susirinkimą, kuris įvyks sausio 3 d. 8 val. vakaro, 3133 So. Halsted St. Chicagos Lietuvių Auditorijoj. Prašau pributi visus narius. Bus raportas iš kuopos veikimo ir finansų stovio. — Valdyba.

BRIDGEPORTO LIETUVIŲ NAMŲ SAVININKŲ S-GOS metinis susirinkimas įvyks trečiadienį, sausio 3 d. 7:30 val. vak. Chicagos Lietuvių Auditorijoj, 3133 So. Halsted St. Susirinkimas labai svarbus, malonėkite atsilankyti.

—S. Kunevičius, rašt.

NAUJIENŲ SKAITYTOJŲ KONCERTAS
— ĮVYKS —
Šausio 14 d., 1940

CLASSIFIED ADS.

PERSONAL
Asmenų Ieško

PETRAS SIREIKIS, arba kas apie jį žino praneškite, kad kreiptųsi į Mažeikos koplyčią, 3319 Lituanica Ave. Jo brolis Jonas Sireikis miręs. Paėjo iš Panevėžio apskr., Naujamiesčio parap., Naukuntų kaimo.

SITUATION WANTED
Ieško Darbo

IEŠKAU DARBO, suprantu visą namų bei dženitoriaus darbą, kaip handy man. Šaukite Wentworth 1202 A. Smith.

PAIEŠKAU DARBO už darbtenderį, esu patyręs. Box 1119, 1739 So. Halsted St.

HELP WANTED—FEMALE
Darbininkių Reikia

REIKALINGA OPERATORIŲ viena adata mašinom siuti, pinkerių ir blind stitch hemmers, sekcinis darbas. Turi buti patyrusios prie plaunamų suknelių.
SMOLER BROS.
2300 Wabansia Avenue.

REIKALINGA DVIEJŲ patyrusių burlap bag patchers, darbas nuolatinis. 816 W. Randolph St., matyk Meyers.
HORWITZ BAG CO.

REIKALINGA OPERATORIŲ viena adata mašinom siuti, pinkerių ir blind stitch hemmers, sekcinis darbas. Turi buti patyrusios prie plaunamų suknelių.
SMOLER BROS.
2300 Wabansia Avenue.

REIKALINGI SKRYBĖLIŲ dirbėjai—patyrę. Darbas nuolatinis, jei kvalifikuoti. BI REL HAT CO., 630 W. Jackson Blvd.

MERGINA BENDRAM ruošos darbui, 25-30, trys suaugę, savas kambarys. G. Kiss, 3716 Lawrence Keystone 3204.

PATYRUSIŲ FRONT MAKERIŲ rankovių įstatytojų, rankovių siuvėjų ir t. t. prie plaunamų suknelių. Nuolatinis darbas. Matyti.
KORACH BROTHERS
Mr. Greenspun, 913 W. Van Buren Street.

PARTNERS WANTED
Reikia Partnerių

REIKALINGAS VYRAS ar moteris į baldų ir prietaisų biznį eiti. Nereikia pinigų, nė rendos mokėti, buti bosas pats ant savęs. ALEX ALESAUSKAS, Wholesale Furniture, 6343 So. Western Avenue.

FOR RENT—IN GENERAL
Renddai—Bendrai

EXTRA RENDAI krautuvė ir 4 kambariai užpakaly; parduosiu ar mainysiu namą. Rendai kita krautuvė, kepykla su visais įrengimais. Tinka kitokiam biznui. Lafayette 0591.

BUSINESS CHANCES
Biznio Progos

PARDAVIMUI SIUVĖJO ŠAPA—valymo ir dažymo. Gyvenimui kambariai, garu šildoma—gera vieta. 810 East 81st Street.

PLUMBING & HEATING
Įrengimai ir Apšildymas

ŠILDYMO REIKMENS
BOILERIAMS DALYS
ir sekcijos visiems boilerių ir radiatorių gaminiams.
VISKAS UŽTIKRINTA
IKI 50% SUTAUPYSI
Nereikia įmokėti 3 metai išmokėti.
C. Miller Supply Co.
1247 W. Lake St.
Tel. MONROE 3387

WHOLESALE FURNITURE
Rakandai ir Įtaisai Pardavimui

Mokėdamas cash už rakandus, sutaupinsi nuo 40 iki 60%. Mes pristatome bile kur. Pašaukite ar rašykite del daugiau informacijų. Vientik nacionaliai žinomi daiktai randasi pas mus. ALIŠAUSKAS, Sunus, 6343 S. Western Ave., Chicago, Ill. Phone Republic 6051.

Kas diena . . .

Tukstantinės pirkėjų armijos ieško visokių pirkinių, biznio progų ir t. t.

* * *

Todėl jeigu turite ką parduoti, mainyti, išnuomoti, samdytis ir t. t., nelaukite, kad kitas pavilios jusų gerąji kostumerį, bet garsinkitės ŠIANDIEN NAUJIENŲ "Classified" skyriuje.

SKAITYKITE kas dieną Naujienų 7-me puslapyje "Classified" skyrių, kur siuloma daug įvairių gerų bargenų.

VISUOSE BIZNIO reikaluose naudokitės Naujienų aukštos vertybės classified skyriaus patarnavimu pašaukdami arba atveždami:

CANal 8500
"NAUJIENOS"
1739 S. HALSTED STREET
Chicago, Ill.

NAUJŲ METŲ NELAIMĖS

Automobilių nelaimėse naujų metų pirmą dieną ir vakar žuvo sekami žmonės:

Ralph Ehrhart, 32, 2015 N. Mulligan avenue;

Edward E. Davis, 31, nuo 2114 Roosevelt Road;

Mrs. Sharah Gage, 65, 1251 Farwell avenue;

Thomas W. Richards, 74, nuo 36 S. Ashland avenue;

Dimitri Dailidowich, 18, nuo 1834 N. 24th avenue, Melrose Park;

Frank Kowalski, 59, nuo 1910 Superior avenue;

Charles Conley, 67, nuo 1028 N. St. Louis avenue, ir

Mrs. Jendriska Rek, 70, nuo 3114 S. 53rd Ct., Cicero.

Dvi Didelės Chicagos Traukinių Nelaimės

Vieną Keleivį Užmušė, 50 Sužeidė

Per naujus metus įvyko dvi stambios Chicagos ekspresinių traukinių nelaimės.

Prie Arcola, Ill., apie 120 mylių nuo Chicagos, kaip jau vakar pranešėm, susikulė du Illinois Central gelžkelio ekspresai, The Louisiane ir Panama Limited.

Prie Peoria, Ill., susidurė Rock Island gelžkelio ekspresas ir prekinis traukinys. Ekspresc buvo 114 keleivių, bet visi išliko sveiki, nors buvo gerokai sukrėsti.

Illinois Central nelaimėj vienas keleivis buvo užmuštas ir apie 50 buvo sunkiai sužeisti. Užmuštasis buvo Thomas E. Tallmadge, garsus Chicagos architektas, nuo 1625 Hinman avenue.

Sužeistieji

Tarp sužeistųjų buvo daugiausia chicagiečiai. Sunkiausia nukentėjo sekami žmonės: **John Spargo,** 716 Foster street, anglų kalbos profesorius Northwestern universitete; jo žmona **Gladys; Abbey Tallmadge,** užmuštojo sesuo, ir **Anna Schmook,** nuo 7038 S. Green st.

Nelaimė įvyko Arcola miestelio stotyj, kur Louisiane traukinys buvo sustojęs pasažierių paimti. Automatiškiems signalams sugedus, antrasis traukinys, Panama Limited, nesustojo, ir įvažiavo į stovinčio traukinio užpakalinį vagoną, jį beveik sugriaudamas, taipgi apgadindamas kelis kitus vagonus.

Vakar koronerio džiurė Arcolos miestely pradėjo nelaimės tyrinėjimą kaltininkui nustatyti.

Transliuos Prezidento Roosevelto Kalbą Kongresui

Šiandien, nuo 1-mos iki 1:30 po pietų, visos stambesnės Chicagos radio stotys, WMAQ, WBBM, WCFL, WENR, WLS transliuos prezidento Roosevelto kalbą naujoj kongreso sesijos atidarymo posėdyj.

Penktadienį Pradės Pristatinėti Pieną Galionais

Išeis nuo 2 iki 3½c. Pigiau Už Kvortą

Bowman ir Borden-Wieland pieninės skelbia, kad penktadienį jų išvažiotojai pradės pristatinėti į namus ir krautuves pieną pusgalioniais ir galionais.

Pusgalionis kainuos 22 centus, o galionas — 38 centus. Perkant pusgalioniais šeimininkės sutaupys keturis centus, po du centu kvortai, o galionais — 14 centų, po 3½ centų kvortai.

Pienas to dydžio buteliais bus pristatinėjamas ne visoj Chicagoj, tik sekamose apylinkėse:

WEST—Edison Parke, Norwood Parke, Dunninge, Galewoode ir Mon Clare, plote tarp Central avenue, North avenue ir miesto sienos šiaurėj ir vakaruose;

SOUTH—Beverly Hills ir Morgan Parke: į šiaurę nuo 87th ir į vakarus nuo Vincennes;

NORTH—Rogers Parke, tarp Howard, Western avenue, Peterson avenue ir Sanitarinio distrikto kanalo.

Jeigu pasirodys, kad tų distriktų šeimininkėms pienas didesniais buteliais patinka, tai jo pristatinėjimas bus įvestas visam Chicagos mieste.

Didesnius butelius netrukus pradės naudoti ir visos kitos pieninės Chicagoj.

Pradėjo Chicagos Biznio Cenzą

Gyventojus Surašinės Balandžio 1

Vakar "Dėdė Samas" pradėjo vykinti kas dešimts metų pravedamą cenzą. Žinių rinkėjai pirmiausia surinks skaitlines apie biznius ir pramonės įstaigas, o balandžio 1 d., pradės gyventojų cenzą.

Cook apskrityj ir gretimuose Lake apskričiuose, Illinois ir Indianos pusėj, taip vadinamam Chicagos distrikte, yra 87,000 biznio ir pramonės įstaigų.

Petrillo Nusileido

Chicagos muzikų unijos viršininkas James Petrillo nutarė mesti cenzoriaus rolę. Jisai leido vartoti Lewis, C.I.O. viršininko, vardą dviejuose scenos veikaluose, kurie dabar yra vaidinami Chicagoj, George White "Scandals" ir "The Man Who Came to Dinner". Petrillo buvo pagrąsinęs streiku, jeigu Lewiso vardas bus minimas scenoj.

Karo Žemėlapiai

Naujienose galite gauti spalvuotą Europos žemėlapį su pažymėjimais visų didesnių miestų, pagal kurį galėsite sekti visus karo veiksmus.

Antroje žemėlapio pusėje yra pasaulio kraštų ir salų sąrašas, su pažymėjimais jų didumo ir gyventojų skaičius.

Kaina 15c.

CHICAGO. — Marinus Hvid, garažo savininkas, kuris liko nužudytas su beisbolo lazda.

VAKAR CHICAGOJ

● **Apsivedė ir honeymoonui išvažiavo filmų aktorė Jane Bryan ir Justin W. Dart, Walgreen vaistinių firmos menadžeris.**

● Du ginkluoti piktadariai supančiojo kasierę, menadžerį Venetian Teatre, Racine, Wis., ir pabėgo su $1,000 grobiu.

● **Mėsos pramonės institutas skelbia, kad per pereitus metus Amerikos gyventojai suvalgė kiekvienas po 145 svarų įvairios mėsos ir riebalų. Užpernai vidutinis mėsos naudojimas siekė 138 svarus.**

● Rubų spintoj užsidarė ir pasikorė 54 metų chicagietė, Mrs. Myrtle Munson, 1627 E. 67th street. Nuolat sirguliavo.

● **Po barnio ir muštynių alinėj ties 1714 Belmont avenue, širdies liga staigiai pasimirė 54 metų chicagietis, Mitchell Gatrelis. Jis svėrė apie 400 svarus ir buvo 5 pėdų, 11 colių aukščio.**

● Užsidaręs People's Bank of Girard, Ill., skelbia, kad tuojau grąžins depozitoriams $20,813, apie 8% uždarytų pinigų.

● **Chicagos Association of Commerce sako, kad šiais metais Chicagoj įvyks 543 konvencijos. Šimet Chicagoj įvyks ir svarbiausias dvimetinis Amerikos lietuvių suvažiavimas, Susivienijimo Lietuvių Amerikoj seimas.**

● Chicagos universiteto profesorius, A. A. Albert laimėjo Amerikos Matematikų Sąjungos žymiausią premiją, The Cole Prize. Prof. Albert yra 34 metų amžiaus.

● **Su naujais metais ir žiema parodė savo nagus Chicagoj. Temperatura užvakar vakare staigiai nupuolė nuo 22 iki 16 laipsnių, o vakar rytą buvo tik 8-i virš zero.**

● Federalė grand džiurė vakar pradėjo daryti Chicagos statybos "monopolio" tyrinėjimą. Į liudininkus pašaukė dvidešimts penkis stambius kontraktorius ir medžiagų firmų viršininkus, taipgi užareštavo 50 bendrovių ir statybos organizacijų knygas. Tyrinėjimo tikslas yra sumažinti statybos darbų kainas.

● **Ugniagesys John T. Botheroyd ir žmona Alvina, 2743 North Rutherford avenue, išėjo pasisvečiuoti pas gimines. Netrukus jų bute nuo Kalėdų eglaitės užsidegė kambarys ir namie palikę vaikai vos nesudegė. Botheroydo ugniagesių komanda ir namo paršauktas Botheroyd gaisrą užgesino.**

Naudokitės "Naujienų" Informacijų Biuru

Teikia Žinias Apie Parengimus.

Apie porą mėnesių atgal "Naujienos" įsteigė Lietuviškų Parengimų Informacijų Biurą.

Draugijos, Kliubai ir visokios įstaigos prašomos pranešti "Naujienoms" dienas savo parengimų. Taipgi ir rengėjai, pirm samdymo svetainių, prašome kreiptis į "Naujienas", kad nesusidurti su kitais parengimais ir išvengti nepageidaujamos konkurencijos. Šį patarnavimą "Naujienos" teikia nemokamai.

Remkite tuos, kurie garsinasi "NAUJIENOSE"

ARCOLA, ILL. — Traukinių kolizija, kurioje žuvo vienas pasažieras ir liko sužeisti 40.

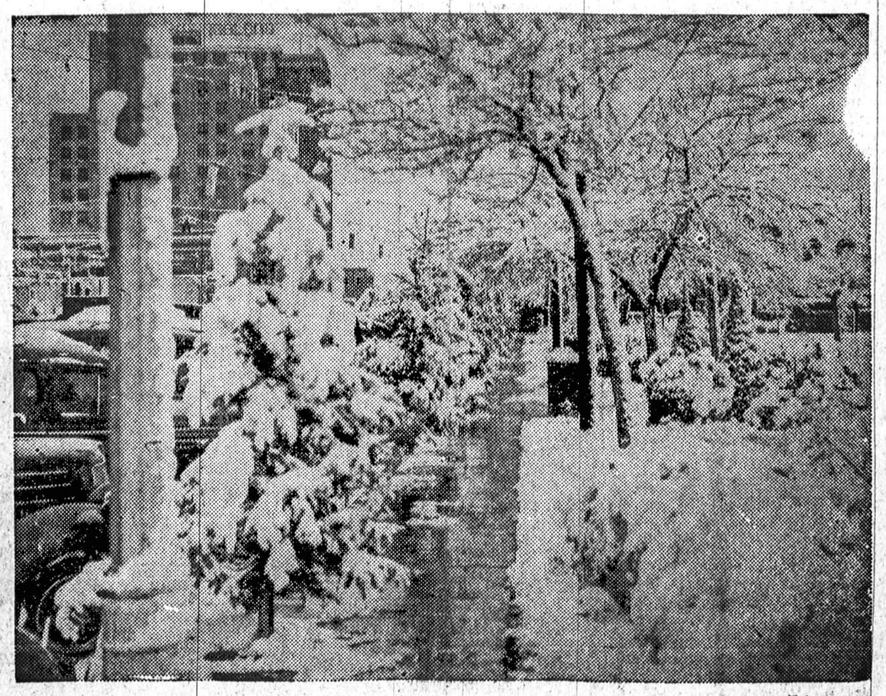

ENID, OKLA. — Didelės sniego pusnos pasėkos: vietomis sniego prikrito iki 18 colių gilumo.

Kviečia Krepšininkus Į Turnamentą

Chicagos ir apylinkės Lietuvių basketbolo komandos kviečiamos ir vakarinių valstybių Lietuvių Amerikos čampionato turnamentas, per kurį manoma išrinkti tris geriausias komandas ir pasiųsti į Cleveland, Ohio žaisti už U. S. lietuvių čampionatą balandžio 6 ir 7 d. d.

Vasario 4-tą rengiama Amerikos Lietuvos Dienos paminėjime ir Lietuvos nepriklausomybės sukaktuvių programe. Cicero Stadijone, įvyks galutinas (finals) žaidimas šio turnamento kaipo dalis tos dienos programo.

Rateliai, norinti stoti į turnamentą, prašomi prisiųsti žemiau paduotą blanką į "Naujienas" arba Turnamento Komitetui, antrašu 6912 So. Western avenue, Chicago, Ill. ir gausite reikalingas formas ir informacijas.

ENTRY BLANK

Midwest Lithuanian Championship Basketball Tournament
CICERO STADIUM FEBRUARY 1st AND 2-nd

NAME OF TEAM .....

MANAGER .....

ADDRESS .....

PHONE .....

KAI LIETUVA UŽĖMĖ VILNIŲ

J. J. Žuko Patyrimai Lietuvoj

(Tęsinys)

V.

Sunkios Lietuvai buvo pirmos dienos Vilniuj. Krašte siautė badas, maisto vietomis negalėjai gauti ir už pinigus. Karas, rusų okupacija taip miestą išvalė, kad reikėjo gyvenimą kurti beveik iš naujo. Kaip girdėjau Kaune, Vilniaus provincija niekuomet nepasižymėjo derlingumu ir turtu, tad iš ten Vilniaus miestas pagalbos negalėjo gauti. Viskas turėjo ateiti iš Lietuvos.

Lietuvos žmonės darė ką galėjo, sunkvežimiais, traukiniais pylė maistą ir kitas reikmenas į Vilnių tonais, valdžia tvarkėsi kaip įmanydama, pakliuvusi į Vilniaus suirutę.

Buvo daug kliučių ne tik iš kitur, bet ir iš pačių vilniečių pusės. Lenkų provokatoriai-agentai, kaip jau minėjau, vietomis Lietuvos kareivius užpuldinėjo ir šaudė. Lenkai kunigai Vilniuj, arkivyskupo Jabrzylkowskio drąsinami ir agituojami, lietuvius dergė bažnyčiose, ir kišo lenkų kalbą ir lenkiškumą kur reikia ir nereikia. Mieste pirmomis Lietuvos valdymo dienomis studentai mokyklose sustreikavo. Ėjo kalbos, kad tai buvo Jabrzylkowskio ir kunigijos darbas. Man neteko patirti ar tai teisybė, bet niekas neabejojo valandėlei, kad tas streikas buvo suorganizuotas iš viršunių.

Su tomis kliutimis Lietuva neturėjo labai didelio vargo, bet su spekuliatoriais nebuvo labai lengva susitvarkyti. Valiutoms mainantis, Vilniaus biznieriai ir kai kurie Lietuvos pusėj, supirko kiek tik galėjo Lietuvos miltų ir kitokį maistą. "Parama" ir kelios kitos didelės Lietuvos įstaigos 24 valandas be pertraukos kepė duoną ir siuntė ją Vilniun ,bet jos pačios negalėjo visus pagalbos reikalaujančius gyventojus aprupinti. Tada "Parama" kreipėsi į spekuliantus, ragindama juos irgi kepti duoną, bet tie atsisakė. Nekepė, tol kol valiuta nebuvo sutvarkyta ir kainos tiek iškilo, kad jie pasidarė sau didelius pelnus. Lenkams valdant Vilnių pinigai buvo "zlotai." Spekuliantai laukė tol, kol Lietuva neįvedė litus.

Žydai.

Vilniaus biznieriai yra daugiausia žydai, tad ir spekuliantai buvo daugiausia žydai. Vilniaus nelaime pasinaudodami jie sukėlė prieš save didelę neapykantą. Nevienas žmogus stebėjosi kodėl jie taip elgiasi, akyvaizdoje nusistatymo prieš žydus, antisemitizmo, kuris siautė visoj buvusioj Lenkijoj ir tebesiaučia Europoje. Tas spekuliantų elgesys buvo keistas lietuviams dar ir dėlto, kad tūkstančiai pabėgėlių, kurie subėgo Vilniun, buvo daugumoj žydai. Spekuliuodami badu ir vargu, Vilniaus ir Lietuvos binzieriai spekuliavo ir savo tautos žmonių nelaime, jeigu jau kitų vargas jiems nerupėjo.

Taigi, kad ir labai sunkios aplinkybėse, bet Lietuva pagaliau atgavo Lenkijos valdytą Vilnių. Bet su lenkais Lietuvai turbut buvo lemta vargti. Per ilgoką laiką su lenkais bus "triubelis" ne vien Vilniuj, bet ir laikinojoj sostinėj— Kaune.

Ultimatumo laikais Varšuvoj ponija šaukė, kad "eisim į Kauną", jeigu Lietuvos valdžia nenusileis.

Aplinkybės dabar pasikeitė. Ponija prarado ne tik Varšavą, bet visą Lenkiją, ir jie ultimatumų Lietuvai davinėti kaip ir neturėtų teisės. Bet taip nėra. Jie atėjo į Kauną lyg užmiršę, kad ultimatumo dienos jau seniai praėjo.

Lietuvon subėgo tukstančiai lenkų. Subėgo kareiviai, subėgo paprasti žmonės, subėgo ir ponija. Geriau pasakius ponija suvažiavo —Lincolnais, Buickais ir Chrysleriais. Vietomis kareiviai bandė priešintis, bet Lietuva visus nuginklavo ir uždarė internavimo stovyklose. Civiliai pasiliko laisvėj. Su paprastais lenkais, "pilką liaudim" ir eiliniais kareiviais lietuviai neturi daug vargo, bet su "šlachta" ir karininkais tai bėda. Jie švaistosi po Kauną išdidžiai ir užgaulioja patarnautojus krautuvėse ir kitose įstaigose, jeigu juos lietuviškai užkalbina. Kolioja kodėl lenkiškai neišmokstа. Karininkai šaukė gvoltu, kai Lietuva nutarė juos internuoti kartu su paprastais kareiviais. "Ką, mes kartu su 'bydlo' turim buti?" Galvijais vadino savo kareivius Triukšmavo kai nebuvo kas jiems batus nuvaksuoja. Dar ir dabar eidami gultų, jie kas vakaras palieka savo batus už durų nuvaksavimui. Vieną dieną savaitėj tie karininkai turi teisę atvykti Kaunan. Pasirėdę civiliais rubais jie susirenka kavinėj ar kitoj panašioj vietoj, paprastai nusigeria ir susimuša.

Buvo pikta matant kaip ta lenkų ponija Lietuvos vaišingumo neįvertina, iš lietuvių juokiasi ir užgaulioja. Bet dar pikčiau buvo matant, kad daugelis Lietuvos ir valdininkų ir biznierių ir patarnautojų įstaigose pataikauja ir tupčioja jiems.

Tipiškas įvykis kartą pasitaikė "Maisto" krautuvėj, Kaune. Atėjo didelė lenkė "ponia" ir nepalaukusi savo eilės, pareikalavo patarnavimo, paskui sukėlė triukšmą, kodėl patarnautoja nekalba lenkiškai. Visi krautuvės darbininkai ir perdėtiniai subėgo atsiprašinėti ir poniai tarnauti, o pirmiau atėję lietuviai turėjo palaukti.

Kauniečiai į tokius įvykius nežiuri pro pirštus, bet susivaldo ir laikosi ramiai. Viena, jie yra raginami pasirodyti "kulturingesniais" už lenkus, o antra, gyventojai jaučia ir neperspėti, kad triukšmo sukėlimas gali Lietuvai daugiau pakenkti, negu naudos atnešti. Nežiurint visokių nuomonių skirtumo, visi remia arba kooperuoja su valdžia ir vengia žinksnio, kuris ją ir kartu Lietuvos apkarpiotą nepriklausomybę pastatytų pavojuj. Paviršiuj gyvenimas eina ramiai, paprastu tempu, bet po paviršium—verda.

(Bus daugiau)

Smuikininkė Valerija Čepukaitė Išvyko į Canton, O.

Smuikininkė Valerija Čepukaitė gruodžio 31 d. ir vėl išvažiavo su savo orkestra į Canton, Ohio.

Praeitą vasarą, gegužės mėn. pabaigoj grįžo Canton, O. praleidžusi ten 8 mėnesius. Dabar ir vėl buvo pakviesta ten pat su orkestru.

Šį sykį išsivežė ir garsią pianistę, Helen Franklin.

Rp.

NAUJIENŲ METINIS KONCERTAS
Kovo 31 d., 1940
SOKOLŲ SALĖJE
2343 SO. KEDZIE AVE.